

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A COMUNEI FRUMUȘANI,
JUDETUL CĂLĂRAȘI
PENTRU PERIOADA 2021 – 2027**

Elaborată februarie 2021

Actualizare mai 2022

Cuprins

<u>ABREVIERI</u>	3
<u>CAP. 1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC SI DEMOGRAFIC A LOCALITATII FRUMUȘANI</u>	3
<u>1.1. Considerații generale</u>	4
<u>1.2. Context geografic și istoric</u>	6
<u>1.3. Aspecte demografice si sociale</u>	11
<u>1.4. Aspecte de mediu</u>	15
<u>1.5 Economie</u>	22
<u>CAP.2 CONTEXTUL PLANIFICĂRII STRATEGICE</u>	28
<u>2.1. Contextul comunitar</u>	28
<u>2.2. Contextul național</u>	37
<u>CAP. 3 ANALIZA SWOT</u>	59
<u>3.1. Considerații metodologice</u>	59
<u>3.2. Analiza SWOT a Comunei Frumușani</u>	60
<u>3.2.1. Așezarea geografică și cadrul natural</u>	61
<u>3.2.2. Populația și resursele umane</u>	61
<u>3.2.3. Infrastructura</u>	63
<u>3.2.4. Economia</u>	64
<u>3.2.5. Administrație și locuințe</u>	66
<u>3.2.6. Educație și învățământ</u>	68
<u>3.2.7. Cultură și sport</u>	68
<u>3.2.8. Sănătate și asistență socială</u>	70
<u>3.2.9. Mediul înconjurător</u>	71
<u>CAP. 4 VIZIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU ORIZONTUL 2027</u>	73
<u>4.1. Rolul și locul administrației publice locale în procesul de dezvoltare locală</u>	73
<u>CAP.5 OBIECTIVE, PRIORITĂȚI, MĂSURI ALE STRATEGIEI PENTRU PERIOADA 2021-2027</u>	76
<u>5.1. Aspecte metodologice</u>	76
<u>5.2. Sinteză rezultatelor consultării publice</u>	78
<u>CAP.6 PLANUL DE ACTIUNE</u>	79
<u>6.1. Determinarea obiectivelor strategice și a obiectivelor specifice de la nivelul comunei Frumușani</u>	79
<u>6.2. Contribuția la temele orizontale (dezvoltare durabilă, oportunități egale, societate informațională).</u>	99

<u>CAP. 7 MONITORIZAREA PUNERII ÎN APLICARE A STRATEGIEI</u>	102
<u>CAP. 8 CONCLUZII</u>	104
<u>ANEXE</u>	106
<u>Portofoliu de proiecte al localitatii Frumușani, destinat accesarii de fonduri prin programele de finantare pe care le va putea accesa Romania in perioada 2021-2027</u>	106

ABREVIERI

OS - Obiectiv strategic

PAC - Politica Agricolă Comună

PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență

SDL - Strategie de Dezvoltare Locală

UAT - Unitate Administrativ - Teritorială

CAP 1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE DIN PUNCT DE VEDERE SOCIO-ECONOMIC SI DEMOGRAFIC A LOCALITATII FRUMUȘANI

1.1. Considerații generale

Obiectivul general al unei abordări de dezvoltare strategică, fie că se referă la nivel macro sau la nivelul unei comunități locale trebuie să vizeze îmbunătățirea calității vieții prin asigurarea bunăstării, protecției mediului și coeziunii economice și sociale pentru comunități sustenabile, capabile să-și gestioneze resursele și să valorifice potențialul de inovare și dezvoltare echilibrată deținut.

Este esențial ca problemele identificate, deși probabil comune unui spectru larg de comunități locale cu condiții asemănătoare (comune situate în proximitatea unei zone urbane puternice, în cazul de față) să fie abordate în mod diferențiat, iar procesul de luare a deciziilor să reflecte acest lucru.

Viziunea care stă la baza acestui demers este cea a unei administrații publice locale capabilă să furnizeze servicii publice de calitate beneficiarilor, folosind eficient resursele existente, într-un context regional competitiv.

Obiectivele specifice constau în:

- Identificarea direcțiilor prioritare de dezvoltare pe termen mediu
- Definirea unui portofoliu de cel puțin 20 de acțiuni și a fișelor acestor acțiuni.

În ceea ce privește definirea portofoliului de acțiuni, este necesară aplicarea unui set de criterii care să permită identificarea și prioritizarea proiectelor strategice:

- să fie proiecte importante la nivelul comunității și care să rezulte din nevoile identificate și din prioritățile stabilite
- să vizeze soluționarea unor probleme majore la nivel local
- să vizeze aspecte corelate și să aibă impact teritorial cât mai mare
- să încorporeze concepte integrate de dezvoltare (infrastructură, economice și sociale)
- să fie posibilă realizarea studiilor și analizelor de fundamentare și să ridice cât mai puține probleme de natură juridică.

Este crucială relaționarea obiectivelor specifice și a planului de acțiuni cu obiectivele de dezvoltare existente la nivel regional.

Politica de dezvoltare regională, conform definiției legale reprezintă ansamblul politicilor elaborate de Guvern, prin organele administrației publice centrale, de autoritățile administrației publice locale și organisme regionale specializate, cu consultarea partenerilor socio - economici implicați, în scopul asigurării creșterii economice și dezvoltării sociale echilibrate și durabile ale unor arii geografice

constituite în regiuni de dezvoltare, al îmbunătățirii competitivității internaționale a României și al reducerii decalajelor economice și sociale existente între România și statele membre ale Uniunii Europene.

Principiile care stau la baza realizării politicii de dezvoltare regională sunt subsidiaritatea, descentralizarea și parteneriatul, implicând în cazul regiunilor de graniță și cooperarea transfrontalieră.

Strategia de dezvoltare a Comunei Frumușani se încadrează în obiectivele de dezvoltare strategică ale județului Călărași, fiind coroborată cu politica de dezvoltare teritorială și cu tendințele de dezvoltare ale județului în context regional și național, conform programării pentru etapa anilor 2021-2027.

Elaborarea documentului a avut în vedere definirea viziunii de dezvoltare, definirea obiectivului strategic global, analiza aprofundată a situației existente pe baza analizei socio - economice și a analizei SWOT, precum și analiza contextului regional și județean (care la rândul lor sunt integrate sistemului național și european).

Uniunea Europeană a revizuit și stabilit trei tipologii referitoare la zonele urbane / rurale, respectiv:

- regiuni predominant rurale
- regiuni intermediare
- regiuni predominant urbane.

Această divizare are în vedere atât densitatea populației cât și prezența unor centre urbane mari și ponderea acestora în populația totală a regiunii.

Conform acestei tipologii, pentru nivelul teritorial 3 (NUTS 3), județul Călărași din Regiunea Sud Muntenia se încadrează în grupa regiunilor predominant rurale.

Din motive ce țin de disponibilitatea datelor și de coerența strategiei, conceptul de zonă rurală (localitate rurală) utilizat în acest document se bazează doar pe legislația românească actuală, respectiv pe prevederile Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativ - teritorială a României, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii 350 /2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului.

Având în vedere proximitatea municipiului București, Comuna Frumușani beneficiază din perspectiva intereselor privind administrația locală, de avantaje care nu sunt accesibile multor comune ale județului Călărași.

În contextul încadrării în prioritățile regiunii Sud Muntenia privind dezvoltarea zonelor rurale, dezvoltarea comunei Frumușani are în vedere aspecte privind:

- Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice pe teritoriul comunei;
- Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a comunei;
- Creșterea standardului de viață al locuitorilor prin dezvoltarea infrastructurii educaționale, sociale și de sănătate;
- Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de depozitare sau prelucrare a produselor agricole,

În cadrul dezvoltării regionale strategice este prevăzută creșterea coeziunii sociale prin extinderea accesului locuitorilor la servicii corecte și echitabile de educație, sănătate, precum și la servicii sociale și ale administrației locale.

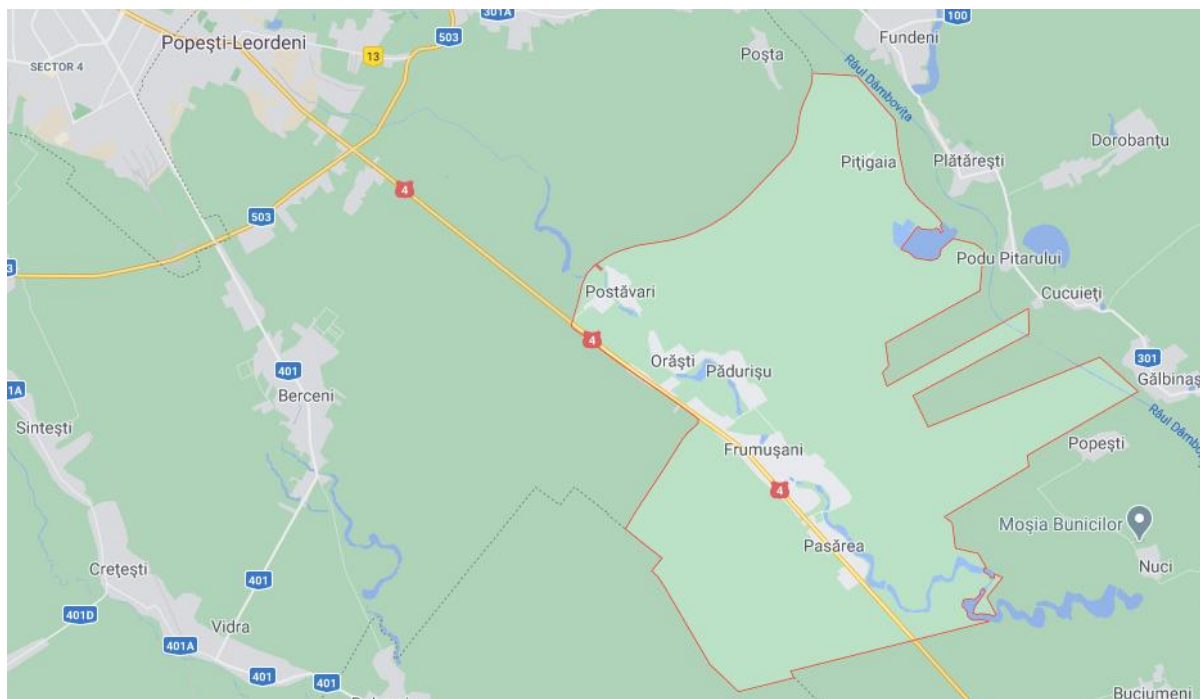
Prin diversificarea și creșterea calității acestor servicii, prin facilitarea reinsertiei sociale a persoanelor dezavantajate social și prin contracararea efectelor inegalităților sociale.

Conceperea strategiei de dezvoltare locală a Comunei Frumușani include ca o prioritate, creșterea capacității administrației publice locale în identificarea și rezolvarea problemelor sociale, sprijinirea accesului la sistemele de sănătate și educație, dezvoltarea resurselor umane de la nivelul comunei și a micilor întreprinzători prin sprijinirea dezvoltării antreprenoriale și a creșterii numărului de locuri de muncă.

1.2. Context geografic și istoric

Așezare

Comuna Frumușani (în trecut, **Frumușani-Cuștureni**), din județul Călărași, se află la sud-est de București, la o distanță de circa 25 km de centru. Comuna este traversată de DN 4

Comuna Frumușani se încadrează din punct de vedere economico-geografic în Regiunea Sud-Muntenia, zonă de influență activă. Situirea teritoriului studiat într-o zonă de puternică dezvoltare economică, exercitată de centrul industrial București se manifestă într-un mod substanțial asupra structurii peisajului înconjurător. Important pentru comuna noastră este că, aceasta se găsește și într-o zonă de maximă utilizare a terenurilor agricole.

Comuna are o suprafață de 7292 ha conform datelor statistice oficiale și o populație stabilă de 4483 locuitori.

Comuna are în componență un număr de 6 sate și anume: Frumușani, Pasărea, Pădurișu, Postăvari, Orăști, Pițigaia.

Clima

Clima este temperat continentală cu regim omogen, ca urmare a uniformității reliefului de câmpie, caracterizată prin veri foarte calde și ierni foarte reci. În general, arealul pe care se află situat județul Călărași aparține zonei de climă continentală, mai puțin moderată decât a altor regiuni din România, cu ierni reci și veri călduroase. Temperatura medie anuală este de $+11,2^{\circ}\text{C}$ (în luna iulie media termică oscilează în jurul valorii de 23°C , iar în ianuarie se înregistrează o medie de -3°C). Cea mai scăzută temperatură înregistrată la Călărași datează de la 8 ianuarie 1938 când s-a înregistrat -30°C , iar cea mai ridicată, de $+41,4^{\circ}\text{C}$, la 10 august 1951. Calculele de specialitate arată că județul Călărași beneficiază de un potențial caloric ridicat, a cărui valoare ajunge la 125 kcal/cm^2 .

În privința vânturilor, zona în care se află localizat Călărașiul este sub influența celor de nord-est (Crivățul), a celor de sud-est (Austrul) și a celor de sud (Băltărețul). Vânturile reci accentuează frigul în lunile de iarnă, iar cele secetoase (Austrul în special) intensifică arșița și uscăciunea din timpul verii. Legat de frecvența și intensitatea vânturilor, stația meteorologică de la Călărași înregistrează un maxim în lunile aprilie (din direcția vest) și noiembrie (din direcția nord). Valorile cele mai ridicate au fost înregistrate în anul 1957 când viteza vântului a depășit 40 m/s.

Caracterul continental al climei este reliefat și de cantitățile anuale de precipitații ce cad pe teritoriul județului și în împrejurimile sale. Astfel, cantitatea medie anuală de precipitații este de numai 500 mm, ca urmare a influenței ce o exercită curenții ascendenți care iau naștere pe suprafețele lacurilor și a brațului Borcea din cauza temperaturii moderate a acestora pe tot timpul anului. Anual se înregistrează un maxim în lunile mai-iunie și un minim în lunile iulie-august, perioadă în care cerul este predominant senin, ceea ce favorizează arșița și seceta, pentru a cărei combatere se folosesc pe scară largă irigațiile.

Istorie

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plasa Negoești a județului Ilfov, purta numele de *Frumușani-Cuștureni* și avea în componere satele Cuștureni, Frumușani, Pasărea și Petrăchioaia, cu 1240 de locuitori ce trăiau în 299 de case și 10 bordeie. Existau în comună două biserici (la Frumușani și Petrăchioaia), o școală mixtă și o moară cu apă. La acea vreme, pe teritoriul actual al comunei mai funcționa și comuna Știubei-Orăști, în plasa Dâmbovița a aceluiași județ, ea fiind formată din satele Canela, Filastache, Orăști, Orasca, Postăvari, Pițigaia, Poșta și Păroaia, având 1190 de locuitori, patru biserici (la Filastache, Orăști, Postăvari și Pițigaia), o școală mixtă și cinci mori de apă.

Anuarul Socec din 1925 consemnează cele două comune în plasa Budești a aceluiași județ. Comuna Frumușani avea 1.724 de locuitori în satele Călnău, Cuștureni, Frumușani și Pasărea. Comuna Știubei-Orăști avea în componere satele Filastache, Orăști, Pițigaia și Postăvari (satul Poșta fiind transferat comunei Bobești-Bălăceanca) și cătunul Orasca, toate având 2600 de locuitori.

În 1950, comunele au trecut în administrarea raionului Vidra și apoi (după 1952) în cea a raionului Oltenița din regiunea București; în 1964, satul Filastache din comuna Știubei-Orăști a luat numele de *Pădurișu*. În 1968, comunele au revenit la județul Ilfov, reînființat, iar comuna Știubei-Orăști a fost desființată, satele ei fiind incluse în comuna Frumușani; tot atunci, satul Cuștureni s-a desființat și a fost inclus în satul Frumușani. În 1981, o reorganizare administrativă regională a dus la transferarea comunei la județul Călărași.

Amplasarea in cadrul judetului

Sursa:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Frumu%C8%99ani,_C%C4%83l%C4%83ra%C8%99i

Monumente istorice

Șase obiective din comuna Frumușani sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Călărași ca monumente de interes local. Patru dintre ele sunt clasificate ca monumente de arhitectură: biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” (1817) din centrul satului Orăști; biserica „Adormirea Maicii Domnului” (1833) din satul Pădurișu; biserica „Sfântul Nicolae” (1796) aflată la 2 km nord de satul Pițigaia; și biserica „Sfântul Dumitru și Sfântul Nicolae” (1841) din satul Postăvari.

Biserica Pițigaia. Biserica a fost zidită pe la 1733, pe un promotoriu din vechea albie a Dambovitei, chiar pe locul unei asezări fortificate aparținând culturii Glină. Astăzi se mai vad doar ruinele.

Sursa: www.dragosstoica.ro

Nu este usor de ajuns sus, caci promotoriul semet este aparat din 3 laturi de ape, accesul facandu-se pe o şa ingusta.

Un loc extraordinar de bine aparat in mijlocul acestei campii intinse. Biserica cu hramul Sfantului Nicolae apartine de Pitigaia, o asezare formata din cateva gospodarii la marginea terasei Dambovitei. Satenii din Pitigaia spun ca biserica s-a daramat la cutremurul din 1977 si de atunci nu s-au mai oficiat slujbe. Totusi, in cimitirul din apropiere sunt cruci recente, semn ca oamenii inca isi mai ingroapa mortii langa vechea biserica. Drumul dintre biserica si sat abia se mai zareste prin iarba inalta. Asa arata si ulitele satului de fapt. Cele mai apropiate localitati sunt Fundeni la 5 km si Posta la numai 3 km, ambele facand parte din jud. Ilfov. Satul Pițigaia apartine de comuna Frumușani, jud. Călărași, al cărei centru administrativ se afla la 30 de kilometri depărtare. Gospodăriile sunt puține, oamenii sunt bătrâni, iar biserica este uitata de vreme.

Balta Tătaru - Sursa: <http://locbun.ro>

Nu departe de ruinele bisericii Pitigaia, într-un fost cot al Dambovitei, se află **Balta Tătaru**.

Pe vremea dacilor, aici se găsea o așezare ce mărginea lacul de la înălțimea unei faleze ce o ferea de inundații. Tot aici, în anul 1632 a avut loc o batalie în care Matei Basarab i-a învins pe tătarii veniți să îl susțină pe un pretendent la domnie, apoi s-a odihnit la umbra unui stejar. De la această întâmplare și-a luat lacul numele. Iar stejarul se poate vedea și astăzi.

Celelalte două monumente, clasificate ca monumente memoriale sau funerare, sunt două cruci de piatră: una datând din secolul al XVIII-lea, aflată la 2 km sud de satul Frumușani pe un drum de pământ ce duce către Vărăști; și o alta aflată pe proprietatea lui Popa Gheorghe din Pasărea, lângă gardul despărțitor cu popasul Frumușani de pe marginea estică a șoselei DN4.

1.3. Aspecte demografice și sociale

Demografie

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Frumușani se ridică la 5.859 de locuitori, în creștere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 5.179 de locuitori

Majoritatea locuitorilor sunt români (73,02%), cu o minoritate de romi (19,13%). Pentru 7,53% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (90,61%), cu o

minoritate de penticostali (1,18%). Pentru 7,51% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională

Pe site-ul Direcția regională de statistică Călărași – date statistice, se prezintă situația demografică în județul Călărași, după cum urmează:

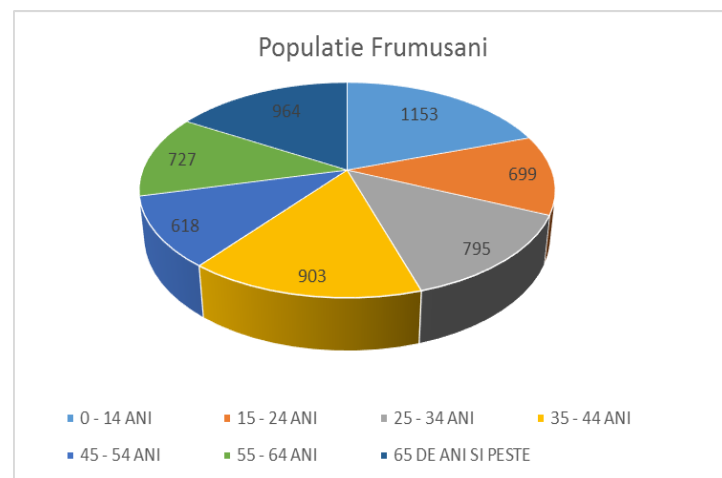
Populația pe localități, județe, medii de rezidență și sexe la 1 ianuarie 2020

	TOTAL	MASCULIN	FEMININ
JUDEȚ CĂLĂRAȘI	306820	150660	156160
URBAN	122691	58942	63749
RURAL	184129	91718	92418
FRUMUȘANI	5052	2469	2583

Conform recensământului populației din 2011 situația populației din Frumușani, pe grupe de vârstă se prezintă astfel:

MUNICIPIUL / ORASUL / COMUNA	POPULATIA STABILA			GRUPE DE VARSTA							MUNICIPIUL / ORASUL / COMUNA
				0 - 14 ANI	15 - 24 ANI	25 - 34 ANI	35 - 44 ANI	45 - 54 ANI	55 - 64 ANI	65 DE ANI SI PESTE	
	Ambele sexe	Masculin	Feminin	Ambele sexe	Ambele sexe	Ambele sexe	Ambele sexe	Ambele sexe	Ambele sexe	Ambele sexe	
CĂLĂRAȘI judet	306691	150076	156615	52762	36329	38766	50240	33627	39207	55760	CĂLĂRAȘI judet
FRUMUȘANI	5859	2854	3005	1153	699	795	903	618	727	964	FRUMUȘANI

Se observa ponderea relativ mare a copiilor si adolescentilor in localitate. Sistemul de invatamant in Frumușani este reprezentat de unitatile de invatamant gradinita si gimnazial, dupa cum urmeaza:

În prezent, Școala Gimnazială nr. 1 Frumușani este formată dintr-o școală cu personalitate juridică (Școala Gimnazială nr. 1 Frumușani), și cele 11 structuri arondate: Școala Gimnazială nr. 2 Orăști, Școala primară nr. 3 Câlnău, Școala primară nr. 4 Pasărea, Școala primară nr. 5 Pădurișu și Școala primară nr. 6 Postăvari, GPN Orăști, GPN Pădurișu, GPN Postăvari, GPN Câlnău, GPN Pasărea, GPN Frumușani. Toate grădinițele funcționează în incinta școlilor. Școala și grădinița își desfășoară activitatea în 7 clădiri, dintre care una (Calnau) este in constructie /reabilitare. In august 2020 situatia copiilor la gradinita si a elevilor in ciclu gimnazial, pe clase se prezinta astfel: NUMAR CLASE/NR.ELEVI AN SCOLAR 2020/2021

ȘCOALA	<u>GPN</u> <u>2020-2021</u>		Cls. Pregatitoare		I		II		III		IV		<u>TOTAL 0-IV</u>		V		VI		VII		VIII		<u>TOTAL V-VIII</u>		<u>TOTAL</u> <u>GPN+O+ VIII</u>	
	<u>G</u>	<u>EL</u>	<u>Cls</u>	<u>EL</u>	<u>Cls</u>	<u>EL</u>	<u>CLS.</u>	<u>EL</u>	<u>CLS.</u>	<u>EL</u>	<u>CLS.</u>	<u>EL</u>	<u>CL</u>	<u>EL</u>	<u>CL</u>	<u>EL</u>	<u>CL</u>	<u>EL</u>	<u>CL</u>	<u>EL</u>	<u>CL</u>	<u>EL</u>	<u>CL</u>	<u>EL</u>		
SC.GIMNAZIALĂ NR.1 FRUMUȘANI PRE/PRI/GIM.	<u>2</u>	<u>40</u>	2	25	2	32	2	37	2	28	2	30	<u>10</u>	<u>152</u>	2	35	3	50	3	58	3	37	<u>11</u>	<u>180</u>	<u>23</u>	<u>372</u>
SC.GIMNAZIALĂ NR.2 ORASTI PRE/PRI/GIM	<u>1</u>	<u>18</u>	1	13	X	X	1	12	X	X	X	X	<u>2</u>	<u>25</u>	1	18	1	17	1	18	X	X	<u>3</u>	<u>53</u>	<u>6</u>	<u>96</u>
SC.PRIMARĂ CALNAU PRE/PRI	<u>1</u>	<u>25</u>	1	14	0,5	10	1	19	0,5	8	1	21	<u>4</u>	<u>72</u>											<u>5</u>	<u>97</u>
SC.PRIMARĂ PASAREA PRE/PRI	<u>1</u>	<u>25</u>	1	12	0,5	8	0,5	7	0,5	5	0,5	6	<u>3</u>	<u>38</u>											<u>4</u>	<u>63</u>
SC.PRIMARĂ PADURISU PRE/PRI	<u>1</u>	<u>14</u>	X	X	0,5	5	X	X	0,5	14	X	X	<u>1</u>	<u>19</u>											<u>2</u>	<u>33</u>
SC.PRIMARĂ POSTAVARI PRE/PRI	<u>1</u>	<u>12</u>	X	X	0,5	9	X	X	X	X	0,5	8	<u>1</u>	<u>17</u>											<u>2</u>	<u>29</u>
TOTAL SC.PJ	<u>7</u>	<u>134</u>	5	69	4	64	4,5	75	3,5	55	4	65	<u>21</u>	<u>323</u>	3	53	4	67	4	76	3	37	<u>14</u>	<u>233</u>	<u>42</u>	<u>690</u>

1.4. Aspecte de mediu

Apele de suprafață. Calitate. Poluare

La nivelul județului Călărași, conform informațiilor de pe website apm Călărași, se regăsesc următoarele informații referitoare la raportul lunar privind starea factorilor de mediu în luna septembrie 2020 și a raportului privind calitatea aerului înconjurător în 2019:

În luna septembrie au fost recoltate precipitații din punctele de prelevare: RNMCA, CL-1 și CL-2. Apele din precipitații au înregistrat valori medii ale pH-ului de 6,33 unități de pH, valori ce indică faptul că, în luna septembrie, precipitațiile din județul Călărași s-au încadrat sub limitele normale.

In luna septembrie au fost efectuate determinari.

a. Depuneri umede (precipitatii)

Data prelevării	Indicator	UM	Valoare înregistrată
04.09.2020	pH	Unitati pH	6.33
	Conductivitate	μS/cm	17.64
	SO ₄ ²⁻	mg/L	2.42
	Cl ⁻	mg/L	0.673
15.09.2020	Pb	μg/(m ² xzi)	42.17

b. Depuneri totale

Perioada prelevării	Punctul de prelevare	Indicator	UM	Valoare înregistrată
04.06-01.07.2020	CL-1	Pb	μg/(m ² xzi)	0.6
01.07-12.08.2020	CL-1	Pb	μg/(m ² xzi)	5.3
12.08-08.09.2020	CL-1	Pb	μg/(m ² xzi)	4.5
04.06-01.07.2020	CL-2	Pb	μg/(m ² xzi)	3.9
01.07-12.08.2020	CL-2	Pb	μg/(m ² xzi)	8.4
12.08-08.09.2020	CL-2	Pb	μg/(m ² xzi)	6.5

Programul de supraveghere a radioactivității mediului de către Stația de Supraveghere a Radioactivității Mediului (SSRM) din cadrul A.P.M. Călărași, procedurile metodologice și instrucțiunile de lucru sunt stabilite de Laboratorul Național de Radioactivitate a Mediului din cadrul A.N.P.M., conform Ordinului M.M.P. nr. 1978/2010 de aprobare a Regulamentului de organizare și funcționare a Rețelei Naționale de Supraveghere a Radioactivității Mediului.

Stația de Supraveghere a Radioactivității Mediului Călărași derulează un program de monitorizare a radioactivității mediului de 11 ore /zi. Informațiile legate de

nivelul radioactivitatii la Călărași pot fi gasite pe site-ul APM Călărași iar informatiile legate de nivelul radioactivitatii pentru intreaga tara pot fi gasite la adresa urmatoare <http://www.anpm.ro> . In cadrul activitatii sale sunt exercitate doua programe de monitorizare a radioactivitatii mediului:

- un program standard, care include urmasorii indicatori: aerosoli, depuneri atmosferice, apa de suprafata, sol, vegetatie si doza gamma, pentru acestea efectuandu-se masuratori beta globale si cumulare lunara in vederea masuratorilor gamma spectrometrice.

- un program special care include urmasorii indicatori: apa de foraj, pentru masuratori beta globale, precum si pregatirea probelor de precipitatii atmosferice, apa de foraj si apa de suprafata in vederea analizelor beta spectrometrice (T si C14).

Programul standard cat si programul special de recoltări și măsurători, asigură supravegherea radioactivitatii mediului la nivelul judetului Călărași, în scopul detectării creșterii nivelelor de radioactivitate în mediu și realizării avertizării / alarmării factorilor de decizie.

În luna septembrie 2020, Stația de Radioactivitate Călărași a efectuat în cadrul Programului standard de supraveghere 308 de analize pe un numar de 128 de probe de mediu. Nu s-au înregistrat depășiri ale limitei de atenționare, pentru factorii de mediu monitorizați.

Factorul de mediu monitorizat	U.M.	Minima	Maxima	Media	Valoarea de avertizare conform ordinului MMP nr. 1978 din 19.11.2010
Aerosoli atmosferici aspiratia 03-08	Bq/m ³	2,96	21,83	9,85	50 Bq/m ³
Aerosoli atmosferici aspiratia 09-14	Bq/m ³	1,13	8,97	3,27	50 Bq/m ³
Depuneri atmosferice	Bq/ m ² / zi	0,69	27,45	2,04	1000 Bq/ m ² / zi
Apa de suprafata	Bq/ m ³	0,21	0,49	0,24	5 Bq/ L
Solul	Bq/g	0,47	0,75	0,59	-
Vegetatia	Bq/g	0,21	0,36	0,30	-

Ca pericol potențial pentru arealul comunei Frumușani, una dintre formele de poluare a apelor de suprafață și subterane, cu consecințe majore asupra stării de sănătate a ecosistemelor, dar și a populației, o constituie poluarea cu nitrati.

Din cauze naturale sau antropice, apa este adesea supusă fenomenului poluării, devenind dăunătoare pentru sănătatea populației, neadecvată pentru întrebuințarea în scopuri economice și recreative, sau incompatibilă cu viața florei și faunei acvatice din zonă.

O cauză importantă a poluării apei o reprezintă nitrații și fosfații – substanțe nutritive care pot provoca fenomene de eutrofizare a apelor. Excesul de nutrienți provoacă o proliferare a algelor care, descompunându-se, consumă cantități importante de oxigen, situație în care apa poate deveni un mediu favorabil pentru procesele de descompunere și fermentație.

Prezența nitaților în ape se datorează atât cauzelor naturale, dar mai ales celor antropice, provenind în principal din agricultură (îngrășăminte) și din creșterea intensivă a animalelor (dejecții).

Sursele naturale pot proveni din precipitații (Oxizi de azot din atmosfera, produși de fulgere și de ardere a combustibililor fosili, aportul prin spălarea din roci și cenușă de vegetație arsă ajunsă în ape), eroziunea solurilor ce conțin azotat. Rezultatele analizelor de laborator în sintezele anului 2019, , indică o stare de

potențial a încărcăturilor cu compuși de nitrați ca fiind moderată, aceasta arătând ca în prezent nu există îngrijorări, dar situația este supusă atenției.

Poluări accidentale

Conform legislației în vigoare, accidentul ecologic se definește ca fiind evenimentul produs ca urmare a unor neprevăzute deversări/emisii de substanțe sau preparate periculoase/poluante sub formă lichidă, solidă, gazoasă ori sub formă de vapori sau de energie, rezultate din desfășurarea unor activități antropice necontrolate/bruște, prin care se deteriorează ori se distrug ecosistemele naturale și antropice.

În luna septembrie 2020, nu s-a înregistrat producerea unor incidente de mediu pe teritoriul județului Călărași, deci nici pe teritoriul comunei Frumușani.

Starea aerului ambiant

Monitorizarea calității aerului urmărește limitarea poluării și ameliorarea calității atmosferei în scopul evitării efectelor negative asupra sănătății omului și a degradării mediului înconjurător.

La nivelul A.P.M Călărași, supravegherea calității aerului se realizează prin următoarele rețele:

Pentru luna septembrie, pentru nici un punct de prelevare nu au fost înregistrate depășiri ale concentrațiilor maxime admise. Interpretarea rezultatelor obținute în urma măsurărilor se realizează comparativ cu prevederile STAS 12574/1987 (inclusiv pulberi sedimentabile), iar datele sunt furnizate în urma prelevării manuale și determinărilor chimice efectuate în laboratorul APM Călărași.

Calitatea aerului în județul Călărași este monitorizată și prin măsurători continue, prin intermediul a trei stații automate: stația CL 1 – stație de fond urban, CL- 2- stație de fond urban si CL -3 statie de fond rural. În cele trei stații se monitorizează următorii poluați: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x, NO, NO₂), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), benzen, toluen, etil-benzen, o,m,p-xileni, pulberi în suspensie (PM₁₀ nefelometric/PM_{2.5} și PM₁₀ gravimetric) și parametrii meteo (direcția și viteza vântului, presiune, temperatură, radiația solară, umiditate relativă, precipitații).

Poluanții monitorizați sunt cei prevăzuți în legislația română, transpusă din cea europeană, valorile limită impuse prin Legea 104/2011 având scopul de a evita, preveni și reduce efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului în întregul său.

Stație	Tip	Locație	Parametri monitorizați
CL-1	Trafic	Zona Orizont	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, PM10 automat și gravimetric, Pb (din PM10), Benzen, toluen, etilbenzen, o,m, p – xilen
CL-2	Fond urban	Zona Stadionului Municipal	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, Ozon, Pb (din PM10), PM10, Benzen, Toluene, Etilbenzen, o,m, p – xilen (online). Sunt monitorizati totodata și parametrii meteorologici (directie și viteză vânt, temperatură, presiune, radiație solară, umiditate relativă, precipitații).
CL-3	Fond rural	Str. Aurora, Comuna Modelu	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, Ozon, PM10 și PM 2,5, NH3 (online). Sunt monitorizati totodata și parametrii meteorologici (directie și viteză vânt, temperatură, presiune, radiație solară, umiditate relativă, precipitații).

B. Evoluția calității aerului în anul 2019 - determinări statistice

STAȚIA	INDICATOR	% DATE VALIDE	NR. DATE > VL	FREC- VENTA DEPĂȘIRI (%)
CL-1	SO2 1h	94.87	0	0
	NO2 1h	93.31	0	0
	NOx 1h	93.31	0	0
	CO 1h	94.68	0	0
	Benzen	71.13	0	0
	PM10 grav	33.15	4	3
	Pb	33.15	0	0
CL-2	SO2 1h	91.89	0	0
	NO2 1h	93.65	0	0

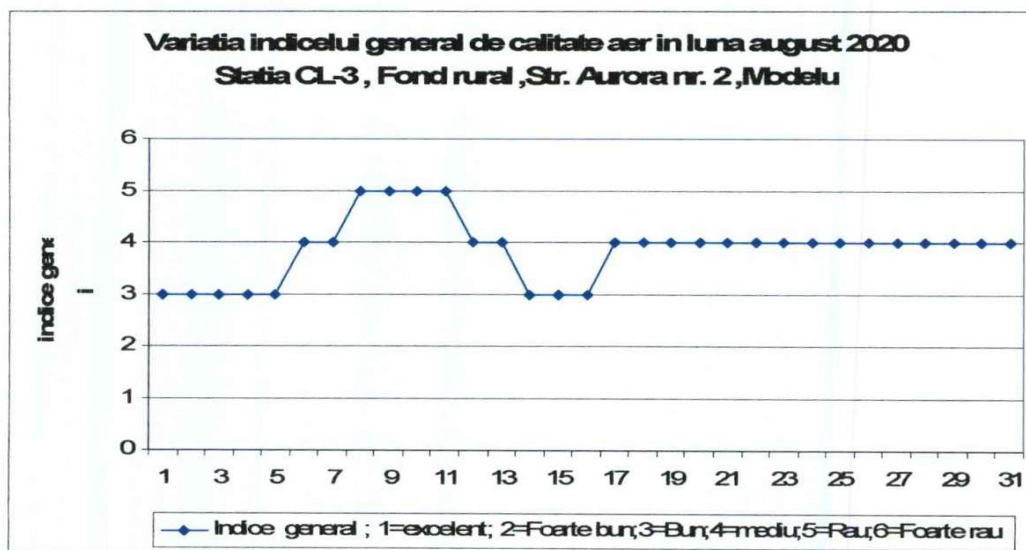
Calitatea aerului este reprezentată prin indici de calitate sugestivi, stabiliți pe baza valorilor concentrațiilor principalilor poluanți atmosferici măsurați.

Indicele general se stabilește pentru stația automată amplasată în județul Călărași din cadrul Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului, ca fiind cel mai mare dintre indicii specifici corespunzători poluanților monitorizați. Indicele specific de calitate a aerului, reprezintă un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare dintre următorii poluanți monitorizați:

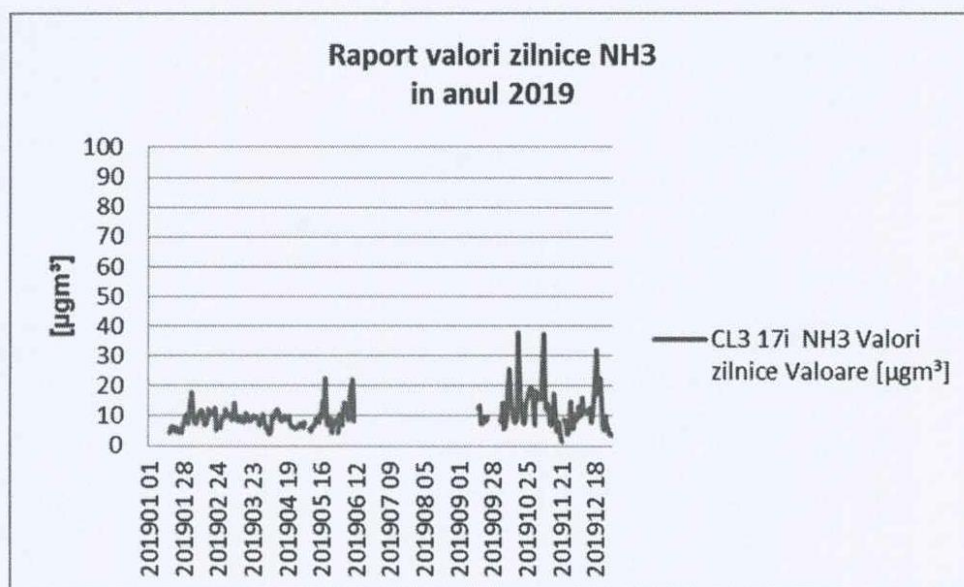
- dioxid de sulf (SO₂)
- dioxid de azot (NO₂)
- ozon (O₃)
- monoxid de carbon (CO)
- pulberi în suspensie (PM₁₀)

Indicele general și indicii specifici sunt reprezentați prin numere întregi cuprinse între 1 și 6, fiecare număr corespunzând unei culori:

In anul 2019, in urma monitorizării efectuate in sistem automat, nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limită de 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Principala sursă de poluare atmosferică în comună o reprezintă traficul auto, având în vedere că pe aici trece ruta auto ce face legătura între Bucuresti si Oltenita.

Conform Raportului privind starea mediului în Județul Călărași, Agenția Regională pentru Protecția Mediului, poluări accidentale și accidente majore de mediu pentru factorul de mediu “aer” nu s-au înregistrat la nivelul comunei Frumușani.

Presiuni asupra stării de calitate a aerului din comună ca urmare a poluarii cu particule în suspensie a aerului atmosferic, nu s-au mai constatat. Pe mai departe

pot exista însă amenințări ca rezultat al reluării lucrărilor de infrastructură și a deschiderii de noi șantiere de construcții.

Particulele de praf încărcate cu metale grele pot fi purtate de către curenții de aer la distanțe mari și depuse pe sol, inclusiv pe suprafețe agricole. Consumarea de către om a plantelor cultivate pe solurile poluate cu metale grele sau a produselor obținute din erbivorele care consumă aceste plante, face ca metalele grele să ajungă în organismul uman, putând avea consecințe uneori dramatice pentru acesta. Metalele grele inhalate aflate în pulberile în suspensie pot avea aceleași efecte nocive.

1.5 Economie

Comuna este alcătuită din șase sate: Frumușani, Pădurișu, Postăvari, Pasărea, Orăști și Pițigaia, având suprafața totală de 7.292 hectare, dintre care 838 hectare sunt în intravilan.

Populația, de aproximativ 5.000 de locuitori, are la dispoziție șase grădinițe și șapte școli.

Principalele activități economice din această zonă sunt agricultura, silvicultura, industria alimentară, dar și așa-numita economie a vântului (care, cu ajutorul anumitor instrumente, se transformă în energie electrică). O parte dintre localnici se ocupă și cu creșterea albinelor, pe raza comunei existând aproape 700 de familii de albine.

Comuna Frumușani are și potențial turistic, mai ales datorită zonei împădurite și a lacurilor, unde eventualii investitori ar putea chiar să amenajeze bazine piscicole, centre de prelucrare a peștelui, zone de agrement sau pescuit sportiv.

ECONOMIA LOCALĂ PE SECTOARE ȘI RAMURI DE ACTIVITATE

În Frumușani sunt înregistrate în prezent un total de 94 firme, dintre care 93 firme SRL, 1 firmă SRLD. Domeniile de activitate cele mai populare în Frumușani sunt 4711, 7022, 111, conform termene.ro

La nivelul anului 2018, conform website www.topfirme.com, situația este următoarea:

Numar agenti economici Frumușani

277 agenți economici

1,35% din totalul agentilor economici din Judetul Călărași

Cifra de afaceri firme Frumușani

43,2 milioane lei (9,8 milioane euro)

0,58% din cifra de afaceri din Judetul Călărași

Numar angajati firme Frumușani

129 angajati

0,53% din totalul de angajati din Judetul Călărași

Profit firme Frumușani

4,5 milioane lei (1 milioane euro)

0,73% din profitul net realizat in Judetul Călărași

Cifra de afaceri

Top firme din Frumușani, Judetul Călărași dupa cifra de afaceri

1. MODELLA CONCEPT S.R.L.

- tarla 20/2, parcela 3, nr. cadastral 21870, C1 parter + etaj 1 parțial, C2 parter, C3 parter+etaj 1, Frumușani, Judetul Călărași

13,4 milioane lei (3 milioane euro)

2. MIXALIM IMPEX SRL

Com. Frumușani -, Frumușani, Judetul Călărași

8,8 milioane lei (2 milioane euro)

3. COMERT CRISTINA SRL

Com. FRUMUȘANI -, Frumușani, Judetul Călărași

4,2 milioane lei (946.060 euro)

4. ALTEN TECHNOLOGY GROUP SRL

Str. BUCURESTI 1, Frumușani, Judetul Călărași

3,9 milioane lei (886.487 euro)

5. HELLEN HAS DONER SRL

Str. BUCURESTI 19 B, Frumușani, Judetul Călărași

3,7 milioane lei (833.750 euro)

Numar de angajati

Top firme din Frumușani, Judetul Călărași dupa numarul de angajati

1. MODELLA CONCEPT S.R.L.

- tarla 20/2, parcela 3, nr. cadastral 21870, C1 parter + etaj 1 parțial, C2 parter, C3 parter+etaj 1, Frumușani, Judetul Călărași

19 angajati

2. HELLEN HAS DONER SRL

Str. BUCURESTI 19 B, Frumușani, Judetul Călărași

17 angajati

Profit

Top firme din Frumușani, Judetul Călărași dupa profit

1. MODELLA CONCEPT S.R.L.

- tarla 20/2, parcela 3, nr. cadastral 21870, C1 parter + etaj 1 parțial, C2 parter, C3 parter+etaj 1, Frumușani, Judetul Călărași

1,7 milioane lei (385.718 euro)

2. MIXALIM IMPEX SRL

Com. Frumușani -, Frumușani, Judetul Călărași

400.896 lei (91.113 euro)

Top domenii Frumușani, Judetul Călărași, dupa Cifra de afaceri

Domeniile cu cea mai mare cifra de afaceri Frumușani, Judetul Călărași

1. CAEN: 3109 - Fabricarea de mobila n.c.a.

13,4 milioane lei (3 milioane euro)

2. CAEN: 147 - Cresterea pasarilor

8,8 milioane lei (2 milioane euro)

3. CAEN: 4730 - Comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule in magazine specializate

4,2 milioane lei (946.060 euro)

4. CAEN: 4619 - Intermedieri in comertul cu produse diverse

3,9 milioane lei (886.487 euro)

5. CAEN: 1011 - Productia si conservarea carnii

3,7 milioane lei (833.750 euro)

POTENȚIAL AGRICOL ȘI FORESTIER

Conform ultimelor înregistrări INS privind situația fondului funciar din anul 2019, fondul funciar al comunei este unul substantial, comparativ cu suprafețele altor UAT – uri din zonele rurale ale regiunii Sud.

Totalul de 7.238 Ha este ocupat în mare parte de arealele agricole în suprafață de 6398 Ha. Terenurile neagricole cuprind o suprafață de 840 Ha.

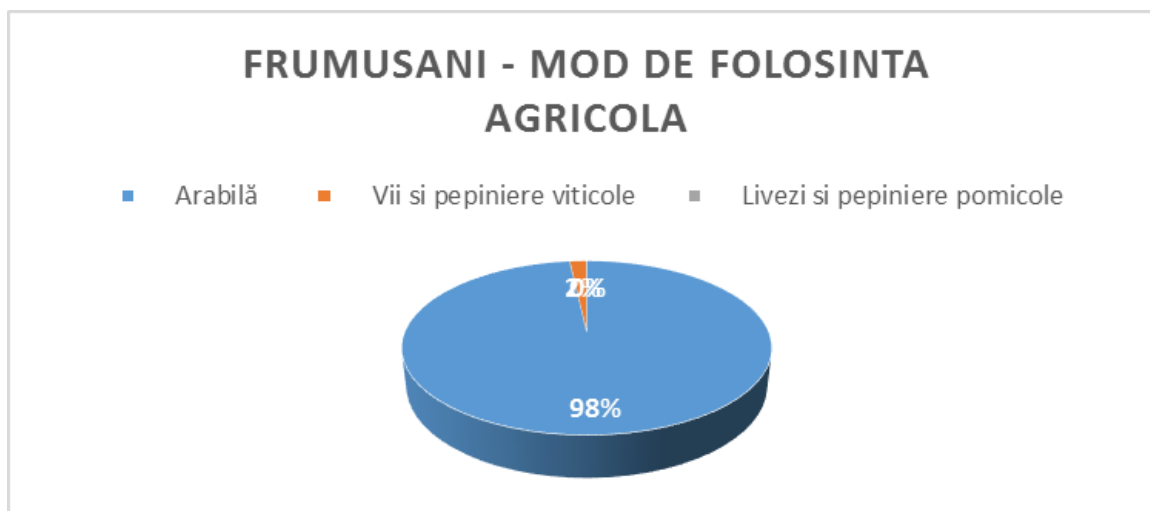
Suprafata fondului funciar dupa modul de folosinta, in comuna
Frumușani, anul 2019

Fond funciar	Suprafete totale an 2019 in Ha
Total, din care:	7238
Agricola	6398
Terenuri neagricole total	840

Modul de ocupare al suprafetelor agricole este specific zonei de campie, cu ponderi echilibrat balansate intre suprafetele arabile, pasuni si livezi.

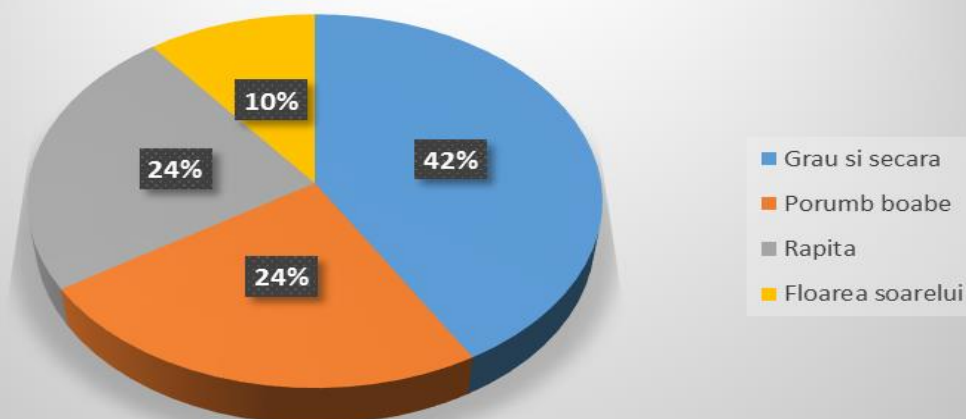
Suprafața terenului agricol după modul de folosință în comuna
Frumușani, anul 2019

Modul de folosinta pentru suprafata agricola	Suprafete totale an 2020 in Ha
Total suprafata agricola	6398
din care:	
Arabilă	6284
Pasuni	0
Fânete	0
Vii si pepiniere viticole	112
Livezi si pepiniere pomicole	2

Principalele culturi	Anul 2020 in Ha
Grau si secara	2408
Porumb boabe	1408
Rapita	1372
Floarea soarelui	605

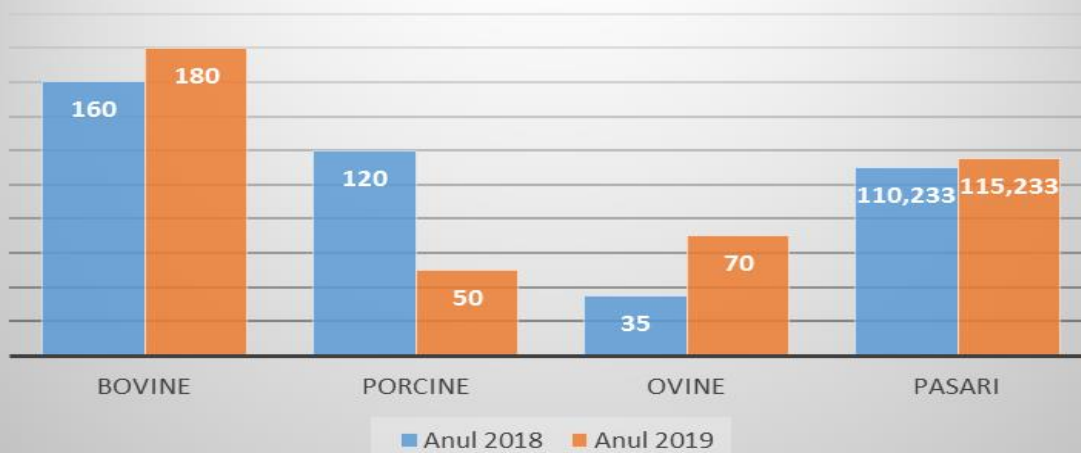
Frumusani - culturi principale

Efectivele de animale, pe principalele categorii de animale, in Frumușani

Principalele categorii de animale	Ani	
	UM: Numar	
	Anul 2018	Anul 2019
Bovine	160	180
Porcine	120	50
Ovine	35	70
Pasari	110233	115233

Frumusani categorii zootehnie

Context european

CAP.2 CONTEXTUL PLANIFICĂRII STRATEGICE

2.1. Contextul comunitar

În perioada 29 – 30 mai 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2021-2027. Acesta cuprinde:

Regulamentul privind prevederile comune (CPR)

Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC)

Regulamentul privind cooperarea teritorială;

Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră;

Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+).

Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu precedenta perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Negocierile privind politica de coeziune la nivelul Consiliului au demarat în luna septembrie 2018, sub Președinția austriacă fiind finalizate aspectele privind abordarea strategică și programarea și management și control.

Pe durata Președinției române a Consiliului UE, s-au finalizat aspectele privind condiții pentru eligibilitate și cadrul de performanță, monitorizare, evaluare, comunicare și vizibilitate, sprijin financiar din fonduri, management financiar și obiectivele, definițiile, delegarea puterilor, implementarea, prevederile tranzitorii și finale ale CPR, precum și regulamentele specifice politicii de coeziune, respectiv FEDR, FC, FSE+ și CTE).

Pachetul legislativ privind politica de coeziune pentru perioada 2021-2027, cu fonduri în valoare de 373 de miliarde EUR a fost adoptat de Parlamnetul European la finele lui iunie 2021.

Structura bugetului Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027 se prezinta astfel:

Aprobarea RDC prevede de asemenea elemente esențiale pentru funcționarea noului **Regulament privind Fondul pentru o tranziție justă (FTJ)** care completează ansamblul fondurilor politicii de coeziune disponibile pentru perioada 2021-2027.

Fondul pentru o tranziție justă este un nou fond al politicii de coeziune, cu un buget global de 19,2 miliarde EUR (în prețuri curente). FTJ este un element-cheie al Pactului verde european și primul pilon al Mecanismului pentru o tranziție justă (MTJ). El vizează să atenueze costurile sociale și economice cauzate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, printr-o gamă largă de activități menite, în principal, să diversifice activitatea economică și să acorde ajutor persoanelor pentru a se adapta la o piață a muncii aflată în schimbare.

Un element de noutate absolută îl constituie adoptarea instrumentului de redresare **NextGenerationEU**, a cărui necesitate a apărut în contextul efectelor pandemiei de SARS COV 2.

Carta Europeană a Dezvoltării Locale a fost adoptată în 1985 și a intrat în vigoare la 01.09.1988. România a semnat Carta la 4 octombrie 1994 și a ratificat-o prin Legea nr. 199 din 17 noiembrie 1997, cu excepția prevederilor art.7 alin.2.

Conform Cartei, prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona, în cadrul legii, în nume propriu și în interesul populației locale, o parte importantă a treburilor publice.

Relevante pentru o abordare strategică a dezvoltării la nivel local sunt prevederile alin.6 al art.4 conform cărora autoritățile administrației publice locale trebuie să fie consultate, pe cât posibil, în timp util și în mod adecvat, în cursul procesului de planificare și de luare a deciziilor pentru toate chestiunile care le privesc în mod direct.

Aceasta presupune existența de colectivități locale încheiate, cu factori decizionali constituiți în mod democratic și care beneficiază de o largă autonomie în ceea ce privește competențele, modalitățile de a le exercita și mijloacele necesare pentru îndeplinirea misiunii lor.

Carta menționează că exercițiul responsabilității publice trebuie să revină, de preferință, acelor autorități care sunt cele mai apropiate de cetățeni, că trebuie încurajate inițiativele comunității locale pentru rezolvarea oricărei probleme care o

privește în mod direct, că în cadrul politicii economice naționale colectivitățile locale au dreptul la resurse proprii suficiente de care ele pot dispune în mod liber.

Comunele sunt definite ca fiind colectivitățile locale de bază care au capacitatea de a rezolva și gestiona în limita legii aceste probleme, sub propria putere și în interesul populației proprii.

De asemenea, se precizează că cel puțin o parte din resursele financiare ale comunităților locale trebuie să provină din redevențele și din impozitele pe care ele au puterea de a le fixa, în limitele legilor naționale, iar în cazul acelor comunități slabe din punct de vedere financiar statul trebuie să intervină, în mod energic, pentru a îndepărta carențele existente. Dezvoltarea locală echilibrată implică în mod neechivoc principii de solidaritate socială.

Colectivitățile locale au dreptul, în exercitarea competențelor lor de a se asocia cu alte colectivități locale, din țară sau din străinătate, pentru realizarea proiectelor de interes comun, cu respectarea limitelor legilor naționale.

Strategia Europa 2020 a reprezentat un program pe zece ani (2010 – 2020) prin care Uniunea Europeană și-a propus să creeze condiții pentru o creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Strategia a fost dezvoltată și adoptată în cadrul Consiliului European din 17 iunie 2010, pe fondul unei crize economice profunde și al intensificării provocărilor pe termen lung, precum globalizarea, presiunea asupra utilizării resurselor și îmbătrânirea populației.

Strategia se fundamentează pe trei priorități tematice, care se întrepătrund și se condiționează reciproc, și anume:

- creștere economică inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- creștere economică durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- creștere economică favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, în măsură să asigure coeziunea economică, socială și teritorială.

Uniunea Europeană și-a propus ca până în anul 2020 să atingă următoarele obiective:

1. Ocuparea forței de muncă: să asigure o rată a ocupării forței de muncă de 75% pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani
2. Cercetare și dezvoltare: să investească 3% din PIB-ul UE în cercetare și dezvoltare
3. Schimbări climatice și utilizarea energiei: să limiteze emisiile de gaz cu efect de seră cu 20-30% față de 1990, să acopere 20% din necesarul de energie folosind resurse regenerabile și să îmbunătățească eficiența energetică cu 20%
4. Educație: să reducă rata abandonului școlar timpuriu sub 10%, să crească ponderea populației cu studii superioare, având vârsta între 30 și 34 de ani
5. Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale: să reducă numărul cetățenilor europeni care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale cu 20 de milioane (reducere de 25% a numărului de persoane cu risc de sărăcie).

România a stabilit țintele naționale Europa 2020, pornind de la concluziile Consiliului European din 2010. Principalele domenii de acțiune vizate de România sunt:

1. Creșterea eficienței energetice cu 20%
2. Creșterea cu 20% a ponderii energiei din surse regenerabile în consumul anual
3. Reducerea emisiei de gaze cu efect de seră (GES)
4. Alocarea a 3% din PIB cercetării și dezvoltării
5. Creșterea la 40% a ponderii populației sub 30 de ani care a absolvit învățământul terțiar
6. Prevenirea abandonului școlar timpuriu
7. Obiectivul creșterii incluziunii sociale – acest obiectiv are în vedere, în principal, asigurarea coeziunii sociale și teritoriale.
8. Obiectivul creșterii ratei de ocupare la 75%.

Agenda Teritorială a Uniunii Europene pune accent pe strategiile bazate pe un anumit teritoriu, dezvoltate la nivel local pentru a aborda condițiile locale. Este sprijinită protecția, reabilitarea și utilizarea patrimoniului printr-o abordare teritorială. Este considerantă importantă consolidarea identității regionale și

locale prin sensibilizarea și responsabilizarea sporite ale comunităților locale și regionale în ceea ce privește mediul, peisajele, cultura și alte valori unice de care dispun.

Strategia Europa 2020 este pusă în aplicare prin orientări generale pentru politicile economice ale țărilor UE și ale UE în ansamblu. Țările UE au fost invitate să transpună obiectivele Europa 2020 în obiective naționale. Comisia Europeană este responsabilă cu monitorizarea progreselor.

La momentul actualizării prezentei Strategii de Dezvoltare Locală, Comisia Europeană a definit direcțiile unei **Europe Durabile până în 2030**, astfel:

- un set de obiective pentru dezvoltare durabilă care să ghideze toate acțiunile Comisiei și ale Statelor Membre
- încorporarea acestor obiective de dezvoltare durabilă în politicile relevante la nivelul Uniunii dublată de acordarea unei libertăți de opțiune pentru Statele Membre care să favorizeze în special modul de relaționare la aceste obiective la nivel local și regional
- o accentuare a rolului Uniunii Europene pe plan extern în sensul promovării strandadelor de mediu, sociale și de bună guvernare în cadrul acordurilor comerciale și negocierilor multilaterale.

Obiectivele 20/20/20 au fost stabilite și preluate în ultimii ani de toate țările membre UE și reeșalonate spre obiective mai noi și mai ambițioase către un orizont de timp mai mare 2030 și se referă la o nouă strategie de eficientizare energetică.

Cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030

	Emisii de gaze cu efect de sera	Energie din surse regenerabile	Eficiența energetică	Interconectare	Clima în cadrul programelor finanțate de UE	CO2 din
2020	-20%	20%	20%	10%	2014-2020 20%	
2030	-40%	32%	32.5%	15%	2021-2027 25%	Autoturisme -37.5%

						Camioane -30%
		Clauza de revizuire in crestere pana in 2030				

Sursa: Comunicare a Comisiei Europene COM(2019) 285 final

Politica Agricolă Comună

Pachetul de reformă PAC post 2020 conține:

- Un regulament privind planurile strategice în domeniul PAC (în care sunt abordate plățile directe ,măsurile de piață și dezvoltarea rurală)
- Un regulament privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea PAC
- Modificarea regulamentului privind organizarea comună a piețelor (OCPunică)
- Simplificarea și modernizarea politicii;
- Reechilibrarea responsabilităților între COM și statele membre;
- Sprijin mai bine orientat, bazat pe rezultate și pe performanță;
- Distribuirea mai echitabilă a plăților directe;
- Creșterea așteptărilor în materie de mediu și climă.

BUGETUL PAC 2021-2027 Propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multianual (CFM) aferent perioadei 2021-2027 include 365 de miliarde EUR pentru PAC(în prețuri curente). Acest quantum corespunde unei proporții medii de 28,5% din bugetul generalal UE pentru perioada 2021-2027.

Pentru România este propusă suma de 20,5 miliarde EUR din care:

-13,5 miliarde este destinată plăților directe

-363 mil EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA)

-6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR).

OBIECTIVE COMUNE ALE PAC - conform propunerii de regulament -

NOUA ARHITECTURĂ A POLITICII AGRICOLE COMUNE

- Statele membre își vor prezenta intervențiile propuse pentru a atinge obiectivele specifice la nivelul UE într-un Plan Național Strategic PAC (PNS).
- Planurile strategice PAC vor combina majoritatea instrumentelor de sprijin finanțate prin FEAGA (inclusiv programele sectoriale instituite în temeiul precedentului Regulamentului OCP) și FEADR.
- La baza planului strategic va sta o Strategie de intervenție unică și coerentă și se vor stabili țintele pe perioada de programare, utilizând indicatori de rezultat definiți în comun.
- În noul cadru PAC măsurile FEADR, schemele de plăți directe FEAGA și măsurile de piață vor fi redenumite intervenții.

În iulie 2019, Institutul European de Inovare și Tehnologie, organism independent al UE, creat în 2008, care consolidează capacitatea de inovare a Europei, a propus obiectivele pentru **Strategia de inovare pentru perioada 2021-2027**, a căror implementare va fi urmărită prin următorul program al UE de cercetare și inovare **Orizont Europa (2021-2027)**:

- Obiectiv 1: Creșterea impactului regional al comunităților de cunoaștere și inovare

- Obiectiv 2: Stimularea capacității de inovare a învățământului superior
- Obiectiv 3: Lansarea noilor CCI-uri (Comunități de cunoaștere și inovare)

Sursa: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_19_3849

Strategia europeană pentru tineret 2019 – 2027 recunoaște că tinerii sunt dornici să își ia în mâini propriile destine, să stabilească relații cu ceilalți și să le acorde sprijin și că ar trebui acordată o atenție deosebită tinerilor care riscă să fie marginalizați pe baza potențialelor surse de discriminare, cum ar fi originea etnică, genul, orientarea sexuală, handicapul, religia, convingerile sau opinia politică ale acestora.

Au fost definite 11 obiective europene pentru tineret care prezintă o viziune pentru o Europă care le permite tinerilor să își realizeze pe deplin potențialul și identifică domenii intersectoriale care afectează viețile tinerilor și indică care sunt provocările care trebuie abordate.

Sursa: Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C456 din 18 decembrie 2018

În cadrul următorului buget pe termen lung al UE pentru 2021-2027, **Politica de Coeziune a Uniunii Europene** propune 5 obiective / priorități investiționale:

☐ O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente

☐ O Europă mai verde, cu emisii scăzute de carbon, în tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a reducerii impactului asupra schimbărilor climatice și a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor

- Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale
- Europă mai socială și mai incluzivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale
- Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale.

2.2. Contextul național

Principalele acte normative care reglementează dezvoltarea locală și autonomia locală sunt:

- Constituția României
- ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 57 din 3 iulie 2019 privind Codul administrativ
- Legii 315/2004 privind dezvoltarea Regională în România, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr.227/2015 – Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare.

Legea 315/2004 privind dezvoltarea Regională în România stabilește cadrul instituțional, obiectivele, competențele și instrumentele specifice politicii de dezvoltare regională în România.

Au incidență de asemenea prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică și ale Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

La nivel național, în conformitate cu Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021 –2027, prioritățile investiționale trasate de Uniunea Europeană, vor fi implementate cu ajutorul următoarelor programe operaționale.

Obiectiv european	Program operațional
Obiectivul de Politică 1 – O Europă mai inteligentă și mai competitivă	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) Programul Operațional Sănătate (POS) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
Obiectivul de Politică 2 – O Europă mai ecologică	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

	Programul Operațional Transport (POT) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) Programul Acvacultura și Pescuit (PAP)
Obiectivul de Politică 3 – O Europă mai conectată	Programul Operațional Transport (POT) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială și mai incluzivă	Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) Programul Operațional Sănătate (POS) Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR)
Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de Cetățeni	Programe Operaționale Regionale – implementate la nivel de regiune (8 POR) Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) Programul Acvacultura și Pescuit (PAP)
Obiectivul aferent Tranziției Echitabile	Programul Operațional pentru Tranziție Justă (POTJ)

Sursa: Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021 – 2027

În anul 2018 a fost publicată **Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030**. – București : Paideia, 2018, ISBN 978-606-748-261-4.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013 – 2020 – 2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la un nou model de dezvoltare propriu Uniunii Europene și larg

împărtășit pe plan mondial – cel al dezvoltării durabile, orientat spre îmbunătățirea continuă a vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural. Strategia propune o viziune a dezvoltării României în perspectiva următoarelor două decenii, cu obiective care transcend dur ciclurilor electorale și preferințele politice conjuncturale.

Aceasta tratează activitățile de implementare rezultate din setul de 17 obiective ale **Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a României**.

Structura acestor 17 obiective și țintele care trebuie atinse în 2030, sunt:

OBIECTIVUL 1: FĂRĂ SĂRĂCIE – Eradicarea saraciei in toate formele sale si in orice context

Rata sărăciei

Măsuri adoptate în domeniul serviciilor și transferurilor sociale

Orizont 2020

Ținte 2030

- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relative;
- Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme;

OBIECTIVUL 2: FOAMETE ZERO - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Malnutriția

Producția agricolă

Agricultura ecologică și produse tradiționale

Finanțarea Europeană

Orizont 2020

Ținte 2030

- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014
- Finalizarea cadastrului agricol
- Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018
- Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite
- Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone
- Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole
- Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană.
- Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică

OBIECTIVUL 3: SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE – Asigurarea unei vieti sanatoase

Sănătatea populației și speranța de viață

Finanțarea sistemului de sănătate

Infrastructura

Personalul medical

Mortalitatea maternă și infantilă

Vaccinarea

Bolile infecțioase

Bolile cronice

Consumul excesiv de substanțe nocive

Bolile psihice

Orizont 2020

Ținte 2030

- Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și

a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor

- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate
- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE
- Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme commune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu;
- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice
- Reducerea consumului de substanțe nocive

OBIECTIVUL 4: EDUCAȚIE DE CALITATE

Educația formală

Infrastructura învățământului

Rata de părăsire timpurie și rata de abandon școlar

Educația pe tot parcursul vieții

Educația pentru Dezvoltare Durabilă

Finanțarea

Reforme adoptate

Orizont 2020

Ținte 2030

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă
- Accentuarea rolului, în procesul educational, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional

OBIECTIVUL 5: EGALITATE DE GEN - Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Disparitatea salarială

Violența împotriva femeilor

Femeile în funcții de conducere

Măsuri adoptate

Orizont 2020

Ținte 2030

- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarei sexuale și a altor

tipuri de exploatare

- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică

OBIECTIVUL 6: APĂ CURATĂ ȘI SANITAȚIE - Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți

Utilizarea apei

Accesul populației la apă și calitatea apei

Sanitație

Orizont 2020

Ținte 2030

- Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare
- Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă.
- Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.
- Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.
- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură.
- Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

OBIECTIVUL 7: ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE

Infrastructura energetică

Securitatea energetică

Accesul la energie

Energia regenerabilă și eficiența energetică

Orizont 2020

Ținte 2030

- Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vedea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile
- Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale
- Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile
- Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi
- Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor
- Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură

OBIECTIVUL 8: MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ

Creșterea economică și competitivitatea

Sistemul financiar-bancar

Ocuparea forței de muncă

Start-Up și Climatul de Afaceri

Turismul

Concertare socială

Orizont 2020

Ținte 2030

- Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației
- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare
- Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă
- Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică
- Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

OBIECTIVUL 9: INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ

Infrastructura

Industrializarea durabilă

Cercetarea și inovarea

Orizont 2020

Ținte 2030

- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusive infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți

- Îmbunătățirea siguranței rutiere
- Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora
- Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere
- Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare
- Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare
- Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe

OBIECTIVUL 10: INEGALITĂȚI REDUSE - Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Reducerea decalajelor în interiorul țării

Inegalitățile între rural și urban

Decalajele față de statele UE

Combaterea discriminării

Orizont 2020

Ținte 2030

- Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate

- Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile
- Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului

OBIECTIVUL 11: ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE Dezvoltarea așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

Locuințe decente

Riscul seismic

Riscul la inundații și alunecări de teren

Calitatea Aerului

Dimensiunea culturală a dezvoltării durabile

Smart City (Oraș Inteligent)

Orizont 2020

Tinte 2030

- Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii
- Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ
- Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate
- Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială
- Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic

- Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului
- Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului
- Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural

OBIECTIVUL 12: CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE

Politica industrială

Productivitatea resurselor

Tranziția către economia circulară

Etichetarea ecologică europeană

Sistemul UE de management de mediu și audit (EMAS)

Achiziții publice verzi

Managementul integrat al deșeurilor

Orizont 2020

Tinte 2030

- Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs
- Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare
- Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030
- Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastic 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%)

- Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și materialele textile până în 2025
- Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024
- Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene

OBIECTIVUL 13: ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Schimbările climatice

Creșterea capacității de adaptare la efectele schimbărilor climatice

Orizont 2020

Tinte 2030

- Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale
- Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate
- Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie
- Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE

OBIECTIVUL 14: VIAȚĂ ACVATICĂ

Conservarea ecosistemelor marine și a zonelor costiere

Pescuitul durabil

Orizont 2020

Tinte 2030

- Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți
- Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile
- Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportive și de agrement
- Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil a resurselor acvatice vii

OBIECTIVUL 15: VIAȚA TERESTRĂ

Conservarea biodiversității

Protecția și conservarea ecosistemelor forestiere

Protejarea solului

Orizont 2020

Tinte 2030

- Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Delta) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede
- Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural European și mondial
- Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă
- Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetaredezvoltare de interes national și European pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural

OBIECTIVUL 16: PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE

Capitalul social, bazele unei societăți pașnice și incluzive

Protecția și eradicarea violenței împotriva copilului

Multiculturalismul

Scăderea demografică

Transparența și accesul la justiție

Siguranța publică

Eficiența instituțiilor administrative

Orizont 2020

Tinte 2030

- Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție
- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe
- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor
- Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată
- Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile

- Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile
- Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

OBIECTIVUL 17: PARTENERIATE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR

Asistența Oficială pentru Dezvoltare (AOD)

Uniunea Europeană

Securitatea națională și parteneriatele internaționale

Coerența politicilor în plan intern

Orizont 2020

Tinte 2030

- Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030
- Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate
- Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică
- Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional

Obiectivul general al **Conceptului Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030 (CSDTR 2030)**⁷ este integrarea României în structurile teritoriale europene, prin:

- afirmarea identității regional - continentale
- dezvoltarea competitivității

- creșterea coeziunii teritoriale
- dezvoltarea teritorială durabilă

Obiectivele specifice ale CSDTR 2030 sunt:

- Racordarea teritoriului național la rețeaua europeană și inter - continentală a polilor și coridoarelor de dezvoltare
- Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane
- Stimularea solidarității funcționale urban - rural și dezvoltarea rurală adecvată diferitelor categorii de teritorii
- Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale
- Protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural

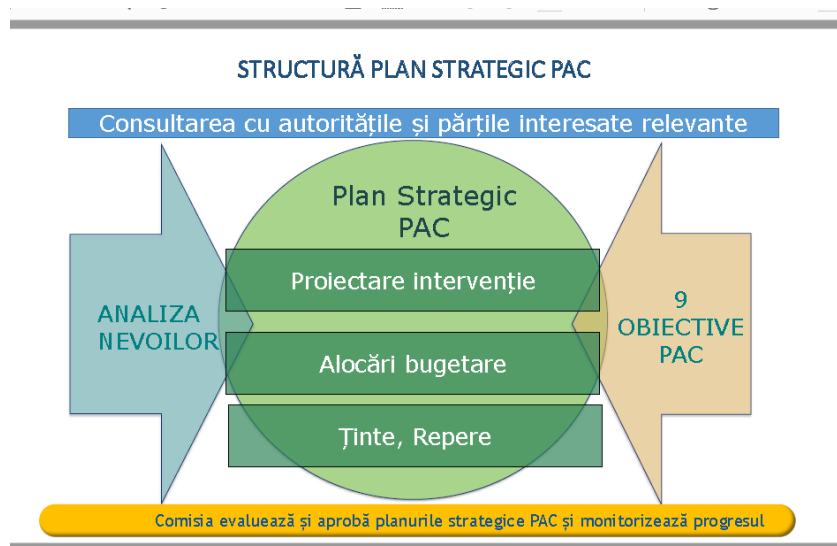
Strategia Națională de Competitivitate. Strategia Națională de Competitivitate va asigura o abordare comprehensivă și orizontală în ceea ce privește politicile de dezvoltare în următoarele sectoare: industrie, IMMuri, mediul de afaceri, astfel încât viitoarele priorități de investiții să se concentreze în acele zone în care România are avantaje competitive.

În acest sens, strategia va aborda următoarele arii/aspecte:

- Competitivitatea industrială și performanța CDI
- Competitivitatea cluster-elor și rețelelor de clustere și specializarea smart a regiunilor
- Integrarea IMMurilor în lanțurile de valoare și clustere
- Eco-inovare și industri verzi (un cadru integrat pentru susținerea ecologizării industriilor)
- Industrii creative competitive
- Susținerea preluării KET1 (Key enabling technologies) ca și componentă importantă a strategiei de specializare inteligentă – semiconductori, materiale avansate, fonică și nanotehnologii
- Mediu de afaceri propice inovării pentru întreprinderi, în special IMMuri
- Competitivitatea comerțului

- Mediu de afaceri reglementat
- Studii de caz sectoriale

Strategia pentru dezvoltarea agriculturii pe termen mediu și lung 2020 – 2030.
Prin această Strategie a fost stabilită viziunea atât pentru pilonul unu, cât și pentru pilonul doi și liniile strategice în domeniu.

CONȚINUT PLAN STRATEGIC

- O evaluare a nevoilor-inclusiv analiza SWOT, nevoile pentru fiecare obiectiv stabilit
- O strategie de intervenție-unică și coerentă
- O descriere a elementelor comune ale mai multor intervenții
- O descriere a intervențiilor sub formă de plăți directe, a intervențiilor sectoriale și a intervențiilor din domeniul dezvoltării rurale specificate în strategie
- Ținte și planul financiar
- O descriere a sistemului de guvernanță și de coordonare-inclusiv IACS, sistemul de control și sistemul sancțiunilor administrative aferente condiționalităților, structurile de monitorizare și raportare
- O descriere a elementelor care asigură modernizarea PAC—inclusiv descrierea sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS) și a modalității de utilizare a tehnologiilor digitale în agricultură

Sursa: <https://www.madr.ro/planul-national-strategic-pac-post-2020.html>

Strategia Națională pentru Îmbunătățirea Infrastructurii Educaționale 2018 – 2023

propune ca misiune strategică ”asigurarea unui acces echitabil la medii de învățare sigure și flexibile, care facilitează inovarea în predare și învățare prin utilizarea unui model decizional transparent, bazat pe date concrete”.

Cadrul strategic privind investițiile în infrastructura educațională din România este structurat pe 3 piloni strategici care cuprind direcții specifice de acțiune ce contribuie la îndeplinirea obiectivelor strategice:

Pilonul 1 - Acces la serviciile educaționale, cu următoarele obiective strategice:

- Îmbunătățirea accesului la servicii educaționale în zonele insuficient deservite și în unitățile de învățământ supraaglomerate.
- Creșterea capacității de școlarizare în învățământul antepreșcolar și preșcolar.
- Îmbunătățirea condițiilor de cazare și posibilităților de transport pentru elevi și studenți.

Pilonul 2 - Calitate, condiții de siguranță și funcționare a spațiilor de învățare

- Dezvoltarea și actualizarea cadrului legislativ al infrastructurii școlare pentru asigurarea unui mediu propice pentru spațiile de învățare.
- Îmbunătățirea calității condițiilor de siguranță și de funcționare a spațiilor de învățare.

Pilonul 3 – Calitatea și relevanța mediilor de învățare

- Asigurarea și dezvoltarea unor medii de învățare de calitate care să sprijine procesul de învățare.
- Îmbunătățirea calității și relevanței mediilor de învățare pentru stimularea dezvoltării competențelor solicitate pe piața forței de muncă sau fundamentale pentru succesul în viață și în societate

Sursa: <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategie%20SMIE%2023.04.2018.pdf>

Context regional

La nivel regional, ADR Sud Muntenia a elaborat Planul pentru Dezvoltare Regională (PDR) 2021-2027, care reprezintă principalul document de planificare și programare la nivel regional, prin care se vor stabili viziunea de dezvoltare, obiectivul global și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare 2021-2027, direcțiile de acțiune și măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor.

Programul Operațional Regional (POR) al Regiunii Sud-Muntenia pentru perioada 2021-2027 își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii, completând direcțiile, acțiunile și prioritățile privind dezvoltarea acesteia din Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2014-2020 și Strategia de Specializare Inteligentă a regiunii (RIS3) 2014 - 2020 implementate prin POR 2014-2020 și alte programe naționale și europene.

Viziunea strategică și axele prioritare ale programului

POR SM 2021–2027 și-a stabilit drept obiectiv general stimularea creșterii economice inteligente, durabile și echilibrate a regiunii Sud Muntenia, care să conducă la îmbunătățirea calității vieții comunităților locale prin sprijinirea capacității de inovare și digitalizare a administrației publice locale și economiei regionale, dezvoltarea sustenabilă a infrastructurii și a serviciilor și valorificarea potențialului cultural și turistic al regiunii.

Au fost identificate 7 prioritati, ce corespund celor 5 obiective de politică stabilite de Comisia Europeană pentru perioada 2021–2027.

Obiective strategice sectoriale

Pornind de la specificul regional, de la lecțiile învățate în perioada 2014–2020 și documentele programatice regionale (PDR și RIS3), investițiile pentru dezvoltarea regională sustenabilă vor fi realizate prin urmărirea unui număr de șapte obiective strategice, fiecare dintre ele răspunzând unei provocări de dezvoltare. **Obiectivul strategic 1** - Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovare, digitalizare și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial.

Obiectivul strategic 2 - Creșterea eficienței administrației publice ca urmare a digitalizării serviciilor publice

Obiectivul strategic 3 – Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilități urbane

Obiectiv strategic 4 – Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene

Obiectiv strategic 6 – Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism și patrimoniu cultural

Obiectiv strategic 7 – Dezvoltarea capacității administrative a AMPOR

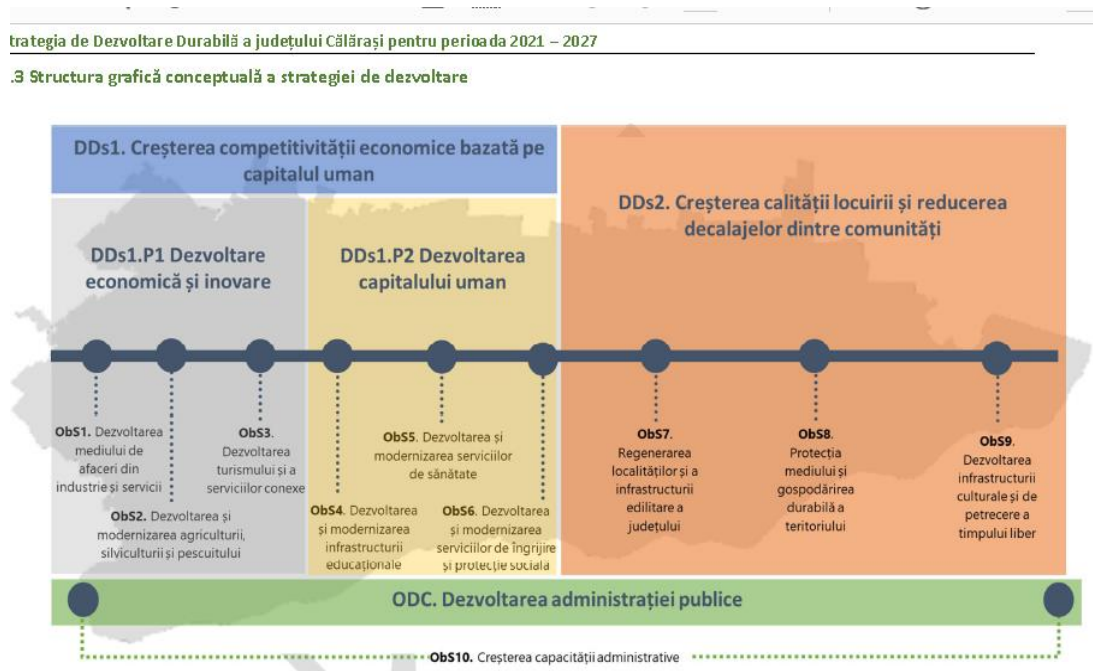
Sursa: <https://www.adrmuntenia.ro/>

Strategia de Dezvoltare Durabilă a județului Călărași pentru perioada 2021 – 2027 - prevede o strategie de dezvoltare centrată pe două "direcții strategice de dezvoltare", cărora le este asociat un "obiectiv de dezvoltare comun", pentru implementarea cărora au fost identificate o serie de obiective strategice, fiecare dintre acestea grupând axe prioritare, transpuse în măsuri concrete de acțiune care vor contribui în mod direct la atingerea viziunii de dezvoltare a județului. Astfel, dezvoltarea Județului Călărași are în vedere două direcții strategice de dezvoltare:

1. "Creșterea competitivității economice bazată pe capitalul uman"
2. "Creșterea calității locuirii și reducerea decalajelor dintre comunități",

acestora fiindu-le asociat un obiectiv de dezvoltare comun: "Dezvoltarea administrației publice".

Acestora le sunt atasate obiective specifice după cum urmează:

- ObS1. Dezvoltarea mediului de afaceri din industrie și servicii
- ObS2. Dezvoltarea și modernizarea agriculturii, silviculturii și pescuitului
- ObS3. Dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe
- ObS4. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale
- ObS5. Dezvoltarea și modernizarea serviciilor de sănătate
- ObS6. Dezvoltarea și modernizarea serviciilor de îngrijire și protecție socială
- ObS7. Regenerarea localităților și a infrastructurii edilitare a județului
- ObS8. Protecția mediului și gospodărirea durabilă a teritoriului
- ObS9. Dezvoltarea infrastructurii culturale și de petrecere a timpului liber
- ObS10. Creșterea capacității administrative

Sursa: www.Călărași.ro Strategie CJ Călărași

Sub aspectul planificării strategice, orice viziune de dezvoltare la nivel județean trebuie corelată cu strategiile de dezvoltare regională de tipul Planul de Dezvoltare Regionala Sud Muntenia (PDR Sud Muntenia) și a unor documente strategice sectoriale cum sunt PRAI (Planul Regional de Actiune pentru Dezvoltarea Invatamantului Profesional si Tehnic) sau PRAT (Planului Regional de Actiune pentru Turism).

În situația în care actualul demers de planificare strategică la nivelul județului Călărași precede demersurile similare la nivel regional sau sectorial, output-ul constituit de Strategia de Dezvoltare a Comunei Frumușani pentru orizontul de timp 2021-2027 va constitui un input valoros pentru o integrare de tip bottom – up a nevoilor, obiectivelor și soluțiilor identificate în contextul regional și sectorial amintit.

Aceeași abordare bottom up este avută în vedere pentru definirea Programul Operațional Tranziția Justă 2021-2027. Acesta va fi conturat pornind de la Planurile Teritoriale elaborate la nivel de județ. Obiectivul general al acestor planuri teritoriale de tranziție justă este de a proteja populația și economia județului în contextul provocărilor tranziției la neutralitatea climatică și de a favoriza valorificarea deplină oportunităților de dezvoltare create de parcursul către o economie cu emisii reduse.

La momentul revizuirii SDL Frumușani, la nivelul Regiunii Muntenia Sud doar Planul Teritorial al Județului Prahova era elaborat, aflându-se în etapa de consultare publică.

În ceea ce privește cooperarea teritorială, situarea geografică a județului Călărași a permis dezvoltarea de proiecte în context regional transfrontalier, fiind zonă eligibilă în cadrul programului de cooperare transfrontalieră Programul Operational Comun România – Bulgaria 2007-2013 - finanțat din ENPI, respectiv Programul Operațional ENI România – Bulgaria (2014 - 2020

Pentru noul interval, Programul Interreg VI-A Romania-Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, își propune îmbunătățirea dezvoltării zonei de graniță româno-bulgare în perioada 2021-2027, estimându-se că aprobarea Programului va avea loc în cursul anului 2022.

Sursa: <https://interregviarobq.eu/>

CAP. 3 ANALIZA SWOT

3.1. Considerații metodologice

Analiza SWOT (Strenghts = Puncte tari, Weaknessses = Puncte slabe, Opportunities = Oportunități, Threats = Riscuri/Amenințări) constituie unul dintre cele mai des utilizate și mai eficiente intstrumente pentru analiza unui sistem (organizație, comunitate) atunci când este necesară radiografierea situației prezente.

Concret, se face o analiză internă pentru a se vedea care sunt punctele tari și punctele slabe ale comunității, urmată de o analiză externă concentrată pe oportunitățile și riscurile cele mai importante.

În procesul elaborării Strategiei comunei Frumușani, s-a realizat o analiză exhaustivă a situației existente a comunității, a mediului de afaceri și a populației iar concluziile acestei analize au fost completate ca urmare a interpretării chestionarelor distribuite în comunitate. Coroborând toate aceste informații, s-a făcut o radiografiere a comunității și s-a putut trece la elaborarea Analizei SWOT.

În cadrul analizei s-a ținut cont de încadrarea comunității în județul Călărași, astfel încât atât punctele slabe cât și cele tari, dar mai ales oportunitățile și riscurile să aibă o abordare regională și să ușureze adresarea punctelor slabe și transformarea acestora, prin oportunitățile apărute, în puncte tari. Acest proces de transformare a punctelor slabe în puncte tari, prin oportunități, poate avea și cealaltă valență: punctele tari, insuficient exploatate, amenințate de riscuri, pot deveni puncte slabe.

Analiza internă

Acest tip de analiză este foarte important în procesul planificării strategice, deoarece în elaborarea direcțiilor strategice se va ține cont, în primul rând, de punctele tari, de exploatarea acestora și de punctele slabe și cum pot fi ele transformate în puncte tari prin exploatarea oportunităților apărute.

În cadrul analizei efectuate, sunt prezentate sintetic punctele tari și cele slabe ale comunei Frumușani în contextul apartenenței acesteia la județul Călărași și în proximitatea capitalei București.

Analiza externă

În contextul actual, orice comunitate este puternic influențată de factorii externi de la nivel județean, regional, național și internațional. Este esențial a se înțelege importanța acestor factori și modul în care ei influențează comunitatea; toți factorii externi trebuie analizați cu atenție. Ei nu pot fi, în cea mai mare parte, controlați, însă este importantă cunoașterea și analizarea lor pentru a se controla efectele pe care le produc asupra comunității.

3.2. Analiza SWOT a Comunei Frumușani

Analiza SWOT a comunei Frumușani, ce abordează sistematic fiecare domeniu de interes pentru comunitate, formulează astfel problemele critice cu

care se confruntă aceasta. Sunt o serie de aspecte în care comuna Frumușani are perspective bune de dezvoltare, însă mai sunt și altele, nefavorabile, care trebuie atenuate și rezolvate – factori interni ce trebuie rezolvați sau amenințări externe ce trebuie evitate.

3.2.1. Așezarea geografică și cadrul natural

Puncte Tari	• situarea la 25 km de Bucuresti și strabatuta de DN 4; • situarea la 43 km (40 min) de aeroportul Otopeni; • cadrul natural extrem de favorabil datorită localizării comunei in zona de campie cu paduri si lacuri in vecinatate; • prezențe ale unor bogate resurse agricole (terenuri agricole); • terenuri intravilane disponibile pentru constructii rezidentiale si de afaceri;
Puncte Slabe	• comuna nu are acces la calea ferată; • DN4 cu doar 2 benzi cu aglomeratie la unele ore din zi;
Oportunități	• finalizarea construcției infrastructurii rutiere; • utilizarea terenurilor intravilane pentru dezvoltările rezidentiale ale locuitorilor din municipiul Bucuresti; • finanțarea din fonduri europene nerambursabile a unor proiecte de infrastructura de apa si canal; • atragerea de capitaluri private pentru investitii industriale si servicii logistice; • potențial de producere și valorificare de energie din surse regenerabile; • programe ale autorităților județene și regionale destinate dezvoltării zonei;
Amenințări	• eroziunea solului, alunecările de teren, schimbări climatice;

3.2.2. Populația și resursele umane

Puncte Tari	• caracter uniconfesional al populației comunei Frumușani; • repartiția pe sexe a populației comunei este una
--------------------	--

	echilibrată; • tendință de scădere a șomajului; • procent ridicat peste media nationala din localitatile rurale, a fortei de munca cu pregatire superioara; • numarul in crestere al populatiei comunei datorat sporului natural, superior sporului national; • numarul in crestere al populatiei datorita migratiilor din alte localitati; • ponderea populatiei intre 0 si 19 ani este peste media națională, regionala și județeană; • ponderea populatiei intre 40 si 49 ani peste media națională, regionala și județeană;
Puncte Slabe	• ponderea persoanelor cu vârsta cuprinsă între 20 ani și 39 ani, este sub media națională, regionala și județeană; • procent ridicat de populatie care naveteaza si lucreaza in Bucuresti; • pondere mare a populatiei de etnie rroma (19% ca pondere in total populatie si cca 30% in satul Frumusani) cu pregatire precara si fara locuri de munca stabile;
Oportunități	• încurajarea de către statul român a politicilor pronataliste; • creșterea atractivității zonei în vederea atragerii de populație; • orientarea economiei zonei spre activități cu valoare adăugată mai mare; • implementarea unor scheme pentru stimularea integrării pe piața muncii a șomerilor de lungă durată;
Amenințări	• durata medie a vieții scăzută în comparație cu UE – 27; • modul de calcul al ratei șomajului nu reflectă situația reală; • existența unei zone gri pe piața forței de muncă, care include acele persoane care nu se regăsesc nici în rândul șomerilor nici în rândul persoanelor ocupate;

	• nivelul de calificare certificat al forței de muncă, precum și profilul de competențe certificate ale șomerilor, nu corespund cerințelor specifice ale angajatorilor;
--	---

3.2.3. Infrastructura

Puncte Tari	• teritoriul administrativ al comunei este străbătut de DN 4, care racordeaza Bucurestiul cu Oltenita; • existenta unui aeroport la o distanta de aproximativ 45 Km; • starea tehnică a drumului national care străbate comuna Frumușani este una bună; • există rețea de alimentare cu apă la nivelul comunei; • exista proiect cu finantare europeana POIM – Proiect regional de dezvoltare a infrastructurii de apa si apa uzata care cuprinde si localitatea Frumusani; • exista retea de distributie cu energie electrică în toate localitățile comunei; • exista retea de distributie cu gaze naturale nou realizata; • arealul comunei este acoperit de telefonie fixa si mobila si internet
Puncte Slabe	• nu există rețele de alimentare cu apa funcționale la nivelul tuturor satelor componente; • nu exista retea de apa uzata/canalizare; • lipsa unui Plan Urbanistic General (PUG) reactualizat; • o parte a străzilor comunale nu sunt modernizate (asfaltate corespunzător și bordurate); • strazi fara amenajare urbanistica (amenajare statii, mobilier stradal, piste biciclete, trotuare, marcaje)
Oportunități	• vecinatatea cu capitala Bucuresti favorizeaza dezvoltarea de retele de infrastructura in colaborare; • accesarea prin intermediul ADI si a operatorului de

	apa si canal de fonduri europene pentru finalizarea lucrarilor de apa si canal de la nivelul comunei.
Amenințări	• ignorarea politicilor și programelor regionale, precum și a posibilităților de finanțare prin fondurile structurale și de coeziune;

3.2.4. Economia

Puncte Tari	• existența unui număr relativ ridicat de societăți comerciale care activeaza la nivelul comunei; • condiții de sol, climă și relief propice culturii cerealelor; • condiții de sol, climă și relief propice cultivării legumelor; • existența unui număr semnificativ de firme care activează în domeniul serviciilor si al logisticii; • existența unei dinamici pozitive de ocupare a forței de muncă la nivelul comunei; • ofertă locală de teren aflat în proprietatea privată a comunei pentru investiții; • existenta unui numar important de societăți comerciale cu obiect de activitate desfasurat in Municipiul Bucuresti, dar cu sediul social in comuna;
Puncte Slabe	• nu există un parc industrial clar delimitat; • nu exista un centru de afaceri cu servicii suport pentru antreprenori; • inexistenta de locuri de cazare pentru deplasari in interes de afaceri;
Oportunități	• demararea unor parteneriate în formula public-privat între autoritățile județene și locale pe de o parte și investitori interesați în construirea unui parc industrial; • cooperarea autorităților regionale, județene și locale în vederea definitivării și implementării unei strategii de dezvoltare a agriculturii ecologice, prietenoase cu mediul; • atragerea unor investitori sau sprijinirea celor existenți în vederea deschiderii unor unitati de

	depozitare si prelucrare a produselor agricole; • îmbunătățirea informării producătorilor agricoli; • apetența consumatorilor față de produsele agricole locale; • accesarea de fonduri europene nerambursabile în domeniul agricol, zootehnic, horticol prin intermediul Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR); • accesarea de fonduri europene nerambursabile în domeniul protecției mediului; • accesarea de fonduri europene nerambursabile în domeniul apicol prin intermediul Programului Național Apicol; • practicarea agriculturii ecologice și conversia în acest sens a unor terenuri utilizate pentru agricultura tradițională înspre agricultura ecologică; • accesarea de fonduri europene nerambursabile prin intermediul Programului Operațional de Competitivitate Umană în vederea calificării resurselor umane, a șomerilor din comună în concordanță cu cerințele actuale existente pe piața muncii; • reducerea fiscalității; • relansarea creditării și în special a creditării IMM-urilor ar putea impulsiona investițiile în producție și servicii;
Amenințări	• nepopularizarea suficientă și eficientă de către organismele acreditate a programelor de dezvoltare rurală în special dar și a celor operaționale regionale sau de dezvoltare a resurselor umane; • fiscalitatea ridicată cumulată cu lipsa infrastructurii pentru afaceri poate genera în rândul investitorilor străini concepția că România este un mediu neatractiv pentru investiții; • lipsa unor programe de reorientare profesională coerente și eficiente;

3.2.5. Administrație și locuințe

Puncte Tari	• deschiderea administrației actuale pentru aducerea de investitori în comună prin oferirea de facilități acestora; • dorința administrației locale de a realiza investiții în infrastructură; • ocuparea posturilor din cadrul unor compartimente cheie ale administrației publice locale de către persoane cu expertiza; • dotarea birourilor și compartimentelor din cadrul administrației locale cu echipamente și softuri informatice; • susținerea de către administrația locală a investorilor imobiliari prin dezvoltarea de PUZ –uri integrate.
Puncte Slabe	• nefinalizarea canalizării la nivelul comunei; • neactualizarea Planului Urbanistic General (PUG); • colaborare redusă între instituțiile și organismele statului în vederea elaborării și punerii în practică a strategiilor de dezvoltare; • implicare redusă în teritoriu a reprezentanților ministerelor și agențiilor de resort în domeniul conștientizării locuitorilor comunei în privința accesării fondurilor europene, a explicării mecanismelor specifice precum și în oferirea de consultanță pentru scrierea proiectelor; • capacitate insuficientă pentru scrierea de proiecte pe fonduri europene; • capacitate insuficientă de cofinanțare a proiectelor pe fonduri europene; • slaba dezvoltare a parteneriatului public-privat; • lipsa unei cladiri administrative adecvate pentru Primaria Frumușani; • grad redus de digitizare a serviciilor publice;
Oportunități	• accesarea programelor cu finanțare europeană nerambursabilă în domeniul infrastructurii și al creșterii capacității administrative; • implicarea administrației publice locale în ajutorarea

	și consilierea persoanelor din cadrul comunei care doresc accesarea de fonduri europene nerambursabile; • dezvoltarea parteneriatului public-privat; • implementarea unor sisteme de management pe proiect la nivelul administrației publice locale; • colaborarea, în vederea eficientizării procesului administrativ, între administrația locală și unitățile descentralizate ale ministerelor în teritoriu; • sporirea colaborării cu instituții ale administrației publice locale din țară și din străinătate și dezvoltarea de proiecte comune; • continuarea procesului de descentralizare și asigurarea unei autonomii locale reale; • implicarea ONG-urilor specializate în rezolvarea problemelor comunităților și grupurilor pe care le reprezintă; • sprijinul autorităților locale acordat investitorilor care doresc să aduca capital în comună prin asigurarea utilităților necesare și dezvoltarea parteneriatului public-privat; • implicarea companiilor care își desfășoară activitatea pe teritoriul comunei în viața comunității potrivit conceptelor de sustenabilitate și dezvoltare durabilă; • politicile europene privind utilizarea fondurilor structurale pentru eficiență energetică.
Amenințări	• lipsa unei coordonări a acțiunilor de atragere a investitorilor străini între administrația centrală și cea locală; • inexistența unor baze de date complete și actualizate la nivelul tuturor instituțiilor publice ceea ce îngreunează accesul la informație; • lipsa lobby-ului politic și economic organizat la nivelul instituțiilor centrale ale statului; • nivelul redus al salarizării personalului din administrația publică locală poate genera migrarea persoanelor competente în mediul privat;

3.2.6. Educație și Învățământ

Puncte Tari	• cadre școlare calificate corespunzător; • implicarea administrației locale în proiectele de modernizări și reparații ale școlilor și grădinițelor de pe teritoriul comunei; • existența unui număr suficient de copii; • tendința de creștere a numărului de copii;
Puncte Slabe	• există două școli cu clasele I-VIII, la nivelul comunei; • mai mult de un sfert din numărul de copii ai comunei urmează cursurile școlare în Municipiul București; • oferta de recalificare/reconversie profesională este redusă; • inexistența facilităților care să atragă specialiști în domeniul învățământului; • lipsa unei grădinițe cu program prelungit și program intensiv de limba germană sau engleză; • nu există centre after-school; • rata mare de abandon școlar în special în rândul locuitorilor rroma; • necesare reparații și modernizări la unele dintre clădirile școlare;
Oportunități	• creșterea calității învățământului preuniversitar prin descentralizare; • derularea unor parteneriate și a unor proiecte educaționale cu finanțare internă și externă; • extinderea învățământului particular;
Amenințări	• nivel scăzut al atractivității sistemului educațional; • scăderea interesului adolescenților față de studiile universitare, față de școală în general; • menținerea decalajelor între performanțele elevilor din mediul urban și mediul rural. • Continuări ale stării de pandemie epidemie cu repercursiuni asupra sistemului educațional;

3.2.7. Cultură și sport

Puncte Tari	• finanțarea diverselor activități și evenimente de
--------------------	---

	către Consiliul Județean Călărași; • organizarea de către administrația locală a activitatilor culturale si sportive. • existența unor biserici monument:
Puncte Slabe	• lipsa unei biblioteci functionale la nivelul comunei; • existența unui cămin cultural vechi si impropriu desfasurarii activitatilor specifice la nivelul comunei Frumușani; • fonduri insuficiente pentru achiziția de carte; • preocuparea redusă a familiilor pentru lectură; • inexistența sau vechimea literaturii de specialitate;
Oportunități	• accesarea programelor și granturilor de sprijinire și dezvoltare a culturii și tradițiilor; • finanțarea activităților culturale și sportive de la nivelul comunei prin intermediul "Agendei culturale" a Consiliului Județean Călărași; • valorificarea superioară a tradițiilor și culturii; • promovarea internațională a tradițiilor locale si mostenirilor istorice; • promovarea de la vârste fragede a valorilor și tradițiilor; • acordarea unor facilități fiscale celor ce sponsorizează activitățile sportive și cultural-artistice; • încurajarea tinerilor pentru practicarea sportului de performanță și sportului în general;
Amenințări	• insuficienta susținere a vieții culturale de către societatea civilă; • diminuarea în mare măsură a interesului tinerilor pentru cultură, artă, tradiții și sport; • scăderea fondurilor pentru desfășurarea în conditii optime a activității ansamblurilor artistice și asociațiilor sportive etc. • salariile mici din cultură, sport și artă; • promovarea culturii străzii în detrimentul culturii autentice; • intensificarea procesului de migrație a populației de

	la sat la oraș si de la sat în străinătate, fapt ce duce la pierderea unei verigi importante în lanțul causal al transmiterii valorilor traditionale.
--	---

3.2.8. Sănătate și asistență socială

Puncte Tari	• administrația publică locală asigură fonduri și servicii pentru protecție socială; • realizarea pe raza comunei a unor locuri de joacă; • implicare din partea Consiliului Local în dezvoltarea serviciilor comunitare pentru copil și familie; • prin intermediul Compartimentului de asistență socială, Primăria comunei Frumușani acordă lunar ajutoare sociale unui mare număr de familii în baza legislației privind venitul minim garantat. • se mai acordă: alocații de stat pentru copii, plata alocațiilor de susținere pentru familiile monoparentale, plata alocației familiale complementare, plata asistenților personali ai persoanelor cu handicap, evidența copiilor aflați în plasament sau alte forme de protecție.
Puncte Slabe	• existența doar a doua cabinete medicale la nivelul comunei; • existența unei singure farmacii umane la nivelul comunei; • număr insuficient de personal medical în mediul rural; • servicii insuficient diversificate pentru diferite categorii de persoane defavorizate; • implicarea insuficientă a societății; • nereceptivitate/lipsa informării populației asupra serviciilor medicale profilactice și preventive; • inexistența unor servicii sociale pentru copii, familii nevoiașe, persoane cu handicap, gen centre de zi cluburi, cantine etc.; • lipsa unui centru de zi/club sau a unui serviciu de îngrijire la domiciliu a vârstnicilor; • abordarea redusă a meseriei de asistent maternal;

Oportunități	• distribuirea mai eficientă la nivel național a banilor proveniți de la Casa de Asigurări Sociale de Sănătate; • dezvoltarea sistemului de asigurări private; • creșterea implicării la nivel social mai ales din partea tinerilor; • crearea unei gamei de servicii specializate, prin cerințele legislației, în funcție de nevoile beneficiarilor (centre rezidențiale, centre de zi, cămine pentru persoane vârstnice, centre de criză, case de tip familial); • creșterea alocării de resurse financiare prin sistemul de stat pentru servicii de asistență socială; • încurajarea parteneriatelor public – privat în vederea înființării de servicii alternative;
Amenințări	• migrarea unui număr tot mai mare de specialiști în domeniul medical și social;

3.2.9. Mediul înconjurător

Puncte Tari	• comuna Frumușani, este membru al Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOMANAGEMENT SALUBRIS pentru salbrizare; • comuna Frumușani, este membru al Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Apa si Apa Uzata;
Puncte Slabe	• nefinalizarea rețelelor de canalizare și alimentare cu apă curentă. • în absența unui sistem integral de canalizare la nivelul celor 6 localități ale comunei se înregistrează o poluare a solului intravilan de pe urma existenței unui număr mare de fose septice; • aglomeratie si poluare datorita amplasarii la drum national cu trafic intens • lipsa facilitatilor necesare pentru un transport verde – piste biciclete, autovehicule electrice, statii incarcare autovehicule electrice
Oportunități	• extinderea colaborării și implicarea organizațiilor neguvernamentale și a școlilor în programe comune

	de educație ecologică; • incurajarea activităților economice în domeniul protecției mediului;
Amenințări	• indiferența unor agenți economici și cetățeni față de factorii de mediu; • prezența mentalității de indiferență față de protecția mediului (mai ales la nivelul populației adulte); • sporirea numărului de autoturisme de pe raza comunei;

CAP. 4 VIZIUNEA DE DEZVOLTARE PENTRU ORIZONTUL 2027

4.1. Rolul și locul administrației publice locale în procesul de dezvoltare locală

Constituția României statuează ca principiu de bază faptul că administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile descentralizării, autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice, autonomia locală fiind realizată în comune și în orașe prin consiliile locale alese și primarii aleși care rezolvă treburile publice ale respectivelor comunități.

Principalul act normativ privind administrația publică în România este Codul administrativ aprobat prin OUG57/2019 cu modificările și completările ulterioare.

Codul administrativ reglementează cadrul general pentru organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor administrației publice, statutul personalului din cadrul acestora, răspunderea administrativă, serviciile publice, precum și unele reguli specifice privind proprietatea publică și privată a statului și a unităților administrativ-teritoriale.

Administrația publică locală este reglementată în Partea a III-a a Codului.

În însăși definiția Comunei de la art.98 este subliniat rolul acesteia cu privire la dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale.

Atribuții relevante ale Consiliul local vizează:

- organizarea și funcționarea aparatului de specialitate al primarului, ale instituțiilor publice de interes local și ale societăților și regiilor autonome de interes local
- dezvoltarea economico-socială și de mediu a unității administrativ - teritoriale
- administrarea domeniului public și privat al UAT-ului
- asigurarea unui mediu favorabil înființării și/sau dezvoltării afacerilor, inclusiv prin valorificarea patrimoniului existent, precum și prin realizarea de noi investiții
- gestionarea serviciilor de interes local
- asigurarea realizării lucrărilor și implementării măsurilor necesare conformării cu prevederile angajamentelor asumate de România în calitate de stat membru al Uniunii Europene în domeniul protecției mediului și gospodăririi apelor pentru serviciile furnizate cetățenilor

- avizarea sau aprobarea, în condițiile legii, a documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism

- cooperarea interinstituțională pe plan intern și extern,

fiind legate de identificarea direcțiilor de dezvoltare și implementarea planurilor și proiectelor incluse în SDL-ul unității administrativ – teritoriale.

Consiliul local este responsabil cu realizarea cadrului necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local privind:

- educația

- serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială

- sănătatea

- cultura

- tineretul

- sportul

- ordinea publică

- situațiile de urgență

- protecția și refacerea mediului

- conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale

- dezvoltarea urbană

- evidența persoanelor

- podurile și drumurile publice

- serviciile comunitare de utilități publice de interes local

- serviciile de urgență de tip salvamont, salvamar și de prim ajutor

- activitățile de administrație social-comunitară

- locuințele sociale și celelalte unități locative aflate în proprietatea unității administrativ-teritoriale sau în administrarea sa

- punerea în valoare, în interesul colectivității locale, a resurselor naturale de pe raza unității administrativ-teritoriale.

Având în vedere multitudinea de arii de competență și caracterul limitat al resurselor materiale, umane și financiare la nivelul unei comunități locale de talia unei comune, este imperios necesară o prioritizare a ariilor de acțiune, strategia de dezvoltare locală fiind un instrument crucial în acest sens.

Nu în ultimul rând, abordarea strategică trebuie să țină cont de implementarea procesului de descentralizare, așa cum este reglementat în Codul Administrativ și în corelare cu prevederile Strategiei Generale de Descentralizare .

Implementarea procesului de descentralizare este de natură să determine:

- creșterea capacității de reacție a administrației publice locale, ca urmare a scurtării lanțului decizional
- simplificarea relației dintre cetățean și sistemul administrativ (ce decurge direct din principiul subsidiarității)
- implicarea mai activă a tuturor factorilor de interes de la nivel local în dezvoltarea durabilă a comunităților locale, ceea ce va conduce la creșterea calității serviciilor publice
- atragerea de fonduri europene nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, ca urmare a competențelor transferate în cadrul procesului de descentralizare
- stimularea competitivității și a performanței între autoritățile administrației publice locale cu privire la efectele care rezultă ca urmare a exercitării noilor competențe
- promovarea mai activă a unor instrumente existente sau potențiale de dezvoltare locală (parcuri industriale, asociații de dezvoltare intercomunitară etc.) care pot crea locuri de muncă și stimula dezvoltarea locală.

dar și

- creșterea răspunderii în utilizarea fondurilor publice, prin trecerea structurilor de interes local în subordinea autorităților administrației publice locale alese prin votul direct al cetățenilor.

CAP.5 OBIECTIVE, PRIORITĂȚI, MĂSURI ALE STRATEGIEI PENTRU PERIOADA 2021-2027

5.1. Aspecte metodologice

Întocmirea Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Frumușani constituie un prim demers de analiză și evaluare a priorităților strategice și a direcțiilor de acțiune.

Strategia de dezvoltare locală este rezultatul unui proces de luare a deciziei prin care actori locali au parcurs logica unui proces de planificare strategică, pornind de la o înțelegere comună a situației existente, identificând și analizând probleme și oportunități și definind modalități de rezolvare a acestor probleme și de valorificare a oportunităților.

Procesul de elaborare a strategiei de dezvoltare locală a implicat o dimensiune participativă bazată pe principiile dialogului, comunicării și consultării.

Analiza situației actuale s-a realizat prin colectare de date din teritoriu în colaborare cu autoritatea locală și membrii comunității locale.

Principiile avute în vedere la definirea Strategiei vizează:

- **Promovarea unei dezvoltări integrate**

Abordarea dezvoltării socio-economice a urmărit integrarea și corelarea soluțiilor propuse pentru domeniile identificate ca fiind prioritare pentru dezvoltarea socio-economică a comunei: domeniul infrastructură, domeniul economic, domeniul mediu și resurse naturale și domeniul social. Acțiunile propuse se sprijină reciproc și contribuie la realizarea viziunii comune privind viitorul localității: realizarea de schimbări pozitive, economice și sociale, integrate în efortul de protejare a mediului înconjurător.

- **Punerea în valoare a resurselor locale**

Dezvoltarea locală este abordată ca proces prin care se urmărește identificarea, mobilizarea și coordonarea folosirii resurselor locale, adesea sub-evaluate și nefolosite la întregul lor potențial.

Promovarea unicității și a specificului local a fost urmărită simultan cu stimularea capacității de inovare și adaptare la contextul și oportunitățile prezente, cu diversificarea și cu creșterea valorii adăugate a produselor și serviciilor produse local.

Valorificarea potențialului local are în vedere administrarea eficientă, transparentă și responsabilă a bunurilor publice, inclusiv a patrimoniului natural și cultural care trebuie pus în valoare, și în același timp protejat și păstrat pentru generațiile viitoare.

- Participare și parteneriat în rezolvarea problemelor prioritare / realizarea obiectivelor comune

Una din ideile fundamentale care au stat în centrul procesului de elaborare a strategiei de dezvoltare locală a Comunei Frumușani a fost participarea și parteneriatul actorilor locali în vederea stimulării și dezvoltării de activități care să conducă la îmbunătățirea calității vieții celor care trăiesc în localitățile aparținătoare, inclusiv a celor săraci și marginalizați.

În elaborarea strategiei s-a urmărit relaționarea cu direcțiile strategice, obiectivele prioritare și politicile identificate în Strategia de Dezvoltare a Județului Călărași și în Strategia de Dezvoltare a Regiunii Sud Muntenia ca parte a Planului de Dezvoltare a Regiunii Sud, precum și raportarea la documente strategice la nivel national și European.

Au fost utilizate date statistice furnizate de INSSE, baze de date publice la nivel județean și regional, informații furnizate la nivelul comunității prin aplicarea, în colaborare cu beneficiarul, a unui chestionar.

În procesul de definire a problemelor prioritare s-a avut în vedere analizarea situațiilor discriminatorii și promovarea șanselor egale între bărbați și femei, tineri și vârstnici, majoritari și minorități etnice, nevoilor persoanelor cu dizabilități și promovarea integrării lor în viața socială și economică.

Principalul rezultat îl constituie portofoliul de acțiuni și fișele acțiunilor, ca direcții concrete, măsurabile, asociate unor surse de finanțare disponibile în intervalul de programare curent.

Pentru a asigura capacitatea de monitorizare a implementării și cea de inițiere a proceselor de revizuire, etapa finală constă în asigurarea transferului proprietății Strategiei către Beneficiar, cu sublinierea condițiilor pentru implementarea cu succes a planului operațional, respectiv:

- Definirea planurilor operaționale anuale supuse unei revizuirii periodice
- Întocmirea unei liste de responsabilități

- Efectuarea unei estimări anuale a resurselor bugetare necesare implementării planului operațional.

Se consideră extrem de importantă conștientizarea, atât la nivelul aleșilor locali, cât și a personalului propriu al Primăriei Frumușani, a faptului că Strategia nu este un simplu document, a cărui întocmire este impusă de prevederi legale, ci este un instrument extrem de util în activitatea curentă, conținutul fiind supus revizuirii periodice și ajustării în funcție de nevoi, dar și de oportunitățile identificate.

5.2. Sinteza rezultatelor consultării publice

Contextul restricțiilor privind desfășurarea activității și organizarea întrunirilor publice în contextul situației pandemice generate de SARS COV 2 au condus cu aproape întreaga perioadă de derulare a fazei de cercetare, respectiv de conturare și validare a direcțiilor strategice.

Din acest motiv, exceptând prezentarea unei prime versiuni a SDL în fața Consiliului Local în cursul lunii iunie 2021, principalul instrument de consultare l-a constituit publicarea draftului SDL pe pagina de internet a Primăriei Comunei Frumușani (<https://www.primaria-frumusani.ro/>).

Portofoliul de proiecte a fost completat, ca urmare a discuțiilor purtate cu administrația publică locală, cu proiectele avute în vedere pentru anul 2022.

CAP.6 PLANUL DE ACȚIUNE

6.1. Determinarea obiectivelor strategice și a obiectivelor specifice de la nivelul comunei Frumușani

Urmare a ședințelor de lucru ale grupurilor consultative și a discuțiilor purtate de consultant cu grupurile consultative de lucru, luându-se în considerare rezultatele analizării situației prezente și problematicile critice identificate pe baza interpretării chestionarelor distribuite în comunitate, au fost prioritizate proiectele în cadrul obiectivelor specifice și a măsurilor de intervenție:

Astfel, obiectivele strategice formulate sunt:

Domeniul de intervenție	Obiectiv strategic
Infrastructură	OS1 Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii edilitare și a infrastructurii de mediu
Economie	OS2 Sprijinirea creșterii economice și a afacerilor
Învățământ, Cultură, Sport	OS3 Creșterea calității actului educațional, promovarea și dezvoltarea culturii, relansarea și revitalizarea activităților sportive
Asistență Socială, Sănătate	OS4 Îmbunătățirea condițiilor de viață, a coeziunii și incluziunii sociale
Administrație Publică Locală	OS5 Dezvoltarea capacității administrative la nivel local

Detalierea obiectivelor strategice pe domenii – obiective specifice, măsuri, proiecte

Obiectivul strategic nr 1: Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii edilitare și a infrastructurii de mediu

Pentru acest obiectiv strategic au fost identificate trei obiective specifice, măsurile adoptate pentru fiecare din aceste obiective specifice ducând la îndeplinirea obiectivului strategic.

Obiective specifice:

1: Reglementarea situației urbanistice a clădirilor din comuna Frumușani;

- 2: Modernizarea infrastructurii rutiere și a iluminatului public;
- 3: Modernizarea infrastructurii de mediu (canalizare, alimentare cu apă, electricitate).

Obiectivul specific 1: Reglementarea situației urbanistice a clădirilor din comuna Frumușani

Măsura 1: Reglementarea situației urbanistice a clădirilor din comuna Frumușani – Actualizarea Planului Urbanistic General (PUG), clarificarea și reglementarea situației clădirilor construite pe raza comunei

Proiecte:

P1 Finalizarea Planului Urbanistic General (actualizarea în conformitate cu situația prezentă);

P2 Modificarea perimetrului localităților în conformitate cu prevederile noului PUG;

P3 Inventarierea clădirilor construite în comuna, identificarea celor construite fără autorizație de construcție și reglementarea situației acestora;

Măsura 2: Spații publice și spații cu destinație economică

Proiecte:

P1 Realizarea de campanii de conștientizare și motivare a populației și agenților economici privind necesitatea menținerii unui aspect curat și îngrijit, atât în interiorul cât și în exteriorul spațiilor cu destinație economică și a altor spații publice;

P2 Construcție piste de biciclete în comuna Frumușani, aprox. 20 km paralel cu DN 4 / DJ100;

P3 Design unitar al mobilierului urban și al tuturor formelor de publicitate stradală.

Obiectivul specific 2: Modernizarea infrastructurii rutiere și a iluminatului public

Măsura 1: Modernizarea infrastructurii rutiere și a iluminatului public – modernizarea zonelor de circulație și transport, consolidări și refaceri drumuri, realizarea de spații pietonale și modernizarea celor existente

Proiecte:

P1 - Modernizarea și reabilitarea drumurilor din Frumușani;

P2 - Regenerare urbana a zonelor de locuit din comuna Frumușani prin amenajare de spații verzi, rigole stradale, modernizare strazi, trotuare;

P3 - Construire statii de autobuz pe traseu Frumușani- Bucuresti si Bucuresti Frumușani - 16 buc.

P4 - Reabilitarea trotuarelor prin pavare, in satele comunei;

P5 - Pietruirea drumurilor agricole de pe teritoriul comunei;

Măsura 2: Modernizarea iluminatului public – extinderea iluminatului public cu echipamente de nouă generație.

Proiecte:

P1 Extinderea iluminatului public, cu echipamente de nouă generație în satele comunei.

Obiectivul specific 3: Modernizarea infrastructurii de mediu (canalizare, alimentare cu apă, electricitate)

Măsura 1: Modernizarea infrastructurii de mediu (canalizare, alimentare cu apă, electricitate) – extinderea rețelelor de canalizare, reglementarea problemelor tehnice apărute la nivelul unor rețele de alimentare cu apă; extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă; introducerea rețelei de electricitate în zonele certificate urbanistic, înființarea unor stații de compostare a deșeurilor biodegradabile, extinderea pe zone a parcurilor.

Proiecte:

P1 Realizarea rețelelor de canalizare in satele comunei;

P2 Reglementarea problemelor tehnice apărute la nivelul unor rețele de alimentare cu apă – toate satele;

P3 Introducerea rețelei de electricitate în zonele certificate urbanistic;

P4 Realizare parc agrement pe terenurile virane din zona Pasarea 3000 mp si Padurisu 6000 mp;

P5 Fundamentarea colectării selective a deșeurilor la nivelul întregii comune; - platforme colectare gunoi constructii;

P6 - Extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă în zonele certificate urbanistic;

P7 - Extinderea rețelei de alimentare cu gaze în zonele certificate urbanistic;

Măsura 2: Măsuri active de protecția mediului – măsuri concrete de educare și conștientizare a populației privind curățenia și protecția mediului.

Proiecte:

P1 Realizarea de campanii de conștientizare a proprietarilor de case de locuit și imobile pentru desfașurarea de activități economice de necesitatea desfășurării unor activități sustenabile, prietenoase cu mediul;

P2 Realizarea unei campanii de conștientizare a populației pentru folosirea mijloacelor de transport nepoluante (folosirea bicicletelor);

P3 Realizarea unei campanii de conștientizare a agenților economici și cetățenilor împotriva depozitării deșeurilor în spații neamenajate;

P4 Realizarea unor parteneriate strategice cu organismele și instituțiile județene și regionale în vederea implementării unei strategii durabile în domeniul protecției mediului;

Obiectiv strategic nr 2 : Sprijinirea creșterii economice și a afacerilor.

Obiectivul strategic în domeniul economic va fi realizat prin intermediul a 3 obiective specifice:

S1: Sprijinirea întreprinzătorilor privați și încurajarea investițiilor;

S2: Sprijinirea dezvoltării ramurilor economice prietenoase cu mediul

S3: Dezvoltarea resurselor umane

Prin urmărirea acestor trei obiective specifice se dorește îmbunătățirea mediului economic al comunei, atragerea de investiții în special în agricultură și industria agroalimentară precum și în tehnologii și activități prietenoase mediului și o mai bună dezvoltare a resurselor umane prin armonizarea cererii cu oferta pe piața de muncă. În acest fel, prin creșterea nivelului de trai, se dorește ridicarea nivelului de retenție a tinerilor care optează pentru stabilirea în București sau pleacă în străinătate.

Obiectiv specific 1: Sprijinirea întreprinzătorilor privați și încurajarea investițiilor

Acest obiectiv specific vizează sprijinirea întreprinzătorilor privați prin eliminarea barierelor birocratice și dezvoltarea serviciilor de asistență și consultanță pentru afaceri, dezvoltarea unei culturi antreprenoriale în rândul cetățenilor.

Măsura 1: Analiza mediului de afaceri și dezvoltarea serviciilor de asistență pentru afaceri, realizarea unor analize obiective ale mediului de afaceri, înlăturarea barierelor birocratice și crearea unui cadru legal pentru sprijinirea și dezvoltarea economiei locale.

Proiecte:

P1 Stabilirea de legături și relații mai strânse cu instituțiile și organismele județene și regionale (Consiliul Județean Călărași, ADR Sud Muntenia) precum și cu ONG-urile interesate în vederea atragerii de investiții în construirea unui parc industrial;

Măsura 2: Sprijinirea creșterii economice la nivel local – vizează implementarea de către administrația publică locală a unor măsuri active de atragere a investitorilor și de susținere cât mai mare a acestora prin: punerea la dispoziție a terenurilor, concesiunea gratuită a acestora, racordarea respectivelor terenuri la rețelele de utilități publice, acordarea de facilități fiscale, oferirea de consultanță gratuită etc.

Proiecte:

P1 Elaborarea și aprobarea la nivelul administrației publice locale a unui cadru conceptual și legal care să prevadă măsuri active de atragere a investitorilor strategici, respectiv facilități oferite acestora, în funcție de mărimea investiției și numărul de locuri de muncă create (punerea la dispoziția investitorilor a terenurilor, concesiunea gratuită sau pentru o sumă mică a terenului unde urmează a fi realizată investiția, pentru o anumită perioadă de timp; racordarea de către administrația locală a terenului la rețelele de utilități publice de apă, gaz, canalizare, electricitate; acordarea unor facilități fiscale etc.);

P2 Atragerea de investiții private în realizarea unor parcuri solare fotovoltaice de producere a energiei electrice prin conservarea energiei solare la nivelul comunei;

P3 Oferirea de consultanță antreprenorilor locali care doresc să investească prin scrierea de proiecte, cereri de finanțare și documentații specifice în vederea accesării de fonduri europene nerambursabile sau credite bancare;

P4 Elaborarea unor proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile în parteneriat publicprivat care au drept scop dezvoltarea durabilă a economiei comunei;

P5 Organizarea periodică de cursuri și sesiuni de informare în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud, Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Călărași, Camera Agricolă a Județului Călărași precum și cu Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură mai ales în domeniul accesării de fonduri nerambursabile.

Obiectiv specific 2: Sprijinirea dezvoltării ramurilor economice prietenoase cu mediul

Obiectivul 2 – Sprijinirea dezvoltării ramurilor economice prietenoase mediului – vizează încurajarea coerentă a activităților cu impact redus asupra mediului, cu efect asupra creșterii economiei locale. Astfel se va pune accent pe sursele de energie neconvențională prin valorificarea potențialului natural și conservarea acestuia, pe tehnologiile inovative și prietenoase cu mediul.

Măsura 1: Sprijinirea și încurajarea dezvoltării ramurilor economice

P1 Susținerea demersurilor producătorilor agricoli din comună care demarează conversia terenurilor deținute în vederea practicării agriculturii ecologice;

P2 Atragerea la nivelul comunei a unor investitori importanți în domeniul producerii de energie regenerabilă (parcuri fotovoltaice, eoliene);

P3 Oferirea de facilități de către administrația publică locală, cetățenilor comunei care aleg să își anvelopeze locuințele și astfel să obțină o eficiență energetică ridicată.

Măsura 2: Programe de promovare a activităților prietenoase mediului – este o măsură necesară deoarece accesul la informație este, de cele mai multe ori, cheia atingerii rezultatelor propuse.

Este absolut necesară informarea și conștientizarea atât a populației, cât și a agenților economici privind necesitatea protecției mediului și a încurajării activităților cu impact redus asupra acestuia.

Proiecte:

P1 Sprijinirea întreprinzătorilor locali în accesul la informații prietenoase mediului și acordarea de facilități la restructurare/reorientare;

P2 Derularea de campanii de conștientizare a întreprinzătorilor asupra necesității protejării mediului natural;

P3 Inițierea de parteneriate cu administrațiile publice locale din zonă pentru conservarea mediului natural, prietenoase mediului

Proiecte:

Obiectiv specific 3: Dezvoltarea resurselor umane

Pentru acest obiectiv specific au fost identificate următoarele proiecte necesare realizării lui:

P1 Corelarea cererii cu oferta de pe piața muncii prin implementarea unor sisteme eficiente de comunicare și feed-back cu investitorii localizați în vederea desfășurării de training-uri pentru resursele umane existente;

P2 Stabilirea unor legături mai strânse cu furnizorii de programe de calificare/recalificare pentru creșterea și diversificarea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în vederea corelării programelor de calificare/recalificare adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă cu cererea de pe piața muncii;

P3 Încurajarea angajatorilor pentru a sprijini participarea la formarea profesională continuă a angajaților;

P4 Încurajarea responsabilității sociale a agenților economici, inclusiv angajarea de persoane aparținând grupurilor vulnerabile;

P5 Sprijin pentru deschiderea unei firme de către tineri și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă/șomeri/persoane inactive;

P6 Acordarea de consultanță gratuită persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă pentru reorientarea și reconversia profesională a acestora;

Obiectiv strategic nr 3: Creșterea calității actului educațional, promovarea și dezvoltarea culturii, relansarea și revitalizarea activităților sportive.

Pentru acest obiectiv strategic au fost stabilite trei obiective specifice, proiectele implementate pentru fiecare din aceste obiective specifice ducând la îndeplinirea obiectivului strategic.

Obiective specifice:

- 1: Creșterea calității actului educațional
- 2: Promovarea și dezvoltarea culturii
- 3: Relansarea și revitalizarea activităților sportive

Obiectiv specific 1: Creșterea calității actului educațional

Pentru îndeplinirea obiectivului specific de creștere a calității actului educațional au fost identificate mai multe proiecte care presupun modernizarea și extinderea infrastructurii școlare.

Proiecte:

- P1 Reabilitare/Construire Scoala Gimnaziala nr.2 Orasti;
- P2 Dotarea cu materiale didactice moderne a tuturor laboratoarelor din cadrul școlilor;
- P3 Reamenajarea curților interioare din școlile de pe teritoriul comunei (lucrări peisagere);
- P4 Sprijinirea participării cadrelor didactice și a elevilor la programele și proiectele educative desfășurate la nivel european.
- P5 Construire gradinita cu program prelungit.
- P6 Transport verde pentru elevii din cadrul UAT Frumușani- achizitie de microbuze moderne/electrice si totodata a stațiilor de incarcare
- P7 Digitalizare instituții de învățământ din comuna Frumusani

Obiectiv specific 2: Promovarea și dezvoltarea culturii

Proiecte:

P1 Realizarea Bibliotecii Comunale din Frumușani prin dotarea acestora cu: calculatoare cu acces la internet, cd-uri, filme documentare etc.

P2 Sprijinirea manifestațiilor și programelor culturale care promovează tradițiile și valorile autentice specifice zonei (spectacole, dansuri populare, concursuri, muzică);

P3 Construcția și dotarea unui Camin Cultural nou;

Obiectiv specific 3: Relansarea și revitalizarea activităților sportive

Proiecte:

P1 Construirea unui teren de sport modern în Frumușani;

P2 Implicarea oamenilor de afaceri și a firmelor de pe raza comunei în susținerea financiară a sportului din Frumușani;

P3 Susținerea financiară a performanței sportive de către administrația publică locală;

P4 Construire baza sportivă sat Pasarea;

P5 Modernizare teren de fotbal sat Orasti/Padurisu;

Obiectiv strategic nr 4: Îmbunătățirea condițiilor de viață, a coeziunii și incluziunii sociale

Este necesar ca intervențiile să abordeze două provocări esențiale: prevenirea, care este cea mai eficientă și viabilă cale de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale și intervenția timpurie, pentru a se evita situația în care persoanele care ajung în situații dificile rămân prinse în situații socio-economice tot mai dificile și problematice.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic au fost identificate două obiective specifice:

1: Asistență și sănătate socială – sprijin pentru categoriile defavorizate;

2: Creșterea gradului de participare al populației și agenților economici la acțiuni sociale;

Obiectiv specific 1: Asistență și sănătate socială – sprijin pentru categoriile defavorizate;

Proiecte:

P1 Sprijinirea activității medicilor de pe raza comunei;

P2 Suplimentarea dotării dispensarului din comuna Frumușani;

P3 Dezvoltarea împreună cu instituțiile și organismele abilitate, a unor programe sociale de integrare – incluziune personalizate pentru persoanele de etnie rroma din localitate;

P4 Construire dispensar uman în sat Orăști, comuna Frumușani.

Obiectiv specific 2: Creșterea gradului de participare al populației și agenților economici la acțiuni sociale

Proiecte:

P1 Realizarea de baze de date cu beneficiarii și furnizorii de servicii sociale, instituțiile și organismele implicate în furnizarea de servicii sociale;

P2 Promovarea voluntariatului în domeniul asistenței sociale;

P3 Realizarea, în parteneriat public – privat, de programe de informare și conștientizare asupra categoriilor defavorizate și a modului în care acestea pot fi sprijinite;

P4 Derularea de programe de diminuare a riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice (sărbătorirea persoanelor vârstnice și a cuplurilor longevive, programe educaționale și ocupaționale etc.).

Obiectiv strategic nr. 5: Dezvoltarea capacității administrative la nivel local

Lipsa îmbunătățirii calității actului administrativ poate reprezenta un handicap important în viitoarea dezvoltare economică a unei comunități, ce trebuie luată în serios în orice strategie de dezvoltare.

Dezvoltarea capacității administrative implică modernizarea și eficientizarea administrației publice dar și crearea unor noi mecanisme care să răspundă lacunelor existente în sistemul instituțional românesc.

În paralel cu dezvoltarea capacității administrației publice locale, pentru dezvoltarea durabilă și sustenabilă a unei comunități este nevoie de o participare mai activă a unor părți interesate din sectorul privat și societatea civilă.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic au fost identificate următoarele obiective specifice:

1: Modernizarea administrației publice locale și îmbunătățirea calității serviciilor furnizate de aceasta;

2: Mecanisme și instrumente de dezvoltare instituțională pentru completarea cadrului instituțional existent;

Obiectiv specific 1: Modernizarea administrației publice locale și îmbunătățirea calității serviciilor furnizate de aceasta

Proiecte:

P1 Digitizare și implementarea la nivelul Primăriei a unor soft-uri integrate (registru agricol, impozite și taxe, stare civilă, urbanism, etc);

P2 Actualizarea Planului Urbanistic General (PUG);

P3 Construire și dotare sediu nou și adecvat pentru Primaria Frumușani;

P4 Creșterea transparenței în actul administrativ;

P5 Înființarea unui Centru de consultanță antreprenorială a microintreprinderilor în cadrul Primăriei, deservit de către personal competent și bine pregătit profesional;

P6 Îmbunătățirea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale;

P7 Elaborarea și aprobarea la nivelul administrației publice locale a unui cadru conceptual și legal care să prevadă măsuri active de atragere a investitorilor strategici, respectiv facilități oferite acestora, în funcție de mărimea investiției și numărul de locuri de muncă create;

P8 Participarea la cursuri de pregătire profesională a personalului Primăriei în special pe domeniul elaborării și implementării de proiecte cu finanțare nerambursabilă;

P9 Efectuarea unor analize periodice la nivelul administrației publice locale cu privire la: gradul de îndeplinire a obiectivelor, modul de

prioritizare a nevoilor comunității, gradul de satisfacere a nevoilor comunității etc.).

Obiectiv specific 2: Mecanisme și instrumente de dezvoltare instituțională pentru completarea cadrului instituțional existent

Proiecte:

P1 Crearea unor structuri parteneriale public-privat în domenii considerate relevante: dezvoltare economică, sănătate și incluziune socială, resurse umane, sport-cultură etc;

P2 Sprijinirea agenților economici din comună în demersurile acestora la instituțiile și organismele publice județene și regionale;

P3 Stabilirea unor dialoguri periodice cu agenții economici și societatea civilă din comună în ceea ce privește problemele de interes comun.

Centralizare - Obiective – Masuri - Proiecte

Domeniul de intervenție	1. Obiectiv strategic/1.1 obiectiv specific/1.1.1 masuri/P proiecte
Infrastructură	1 Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii edilitare și a infrastructurii de mediu
	1.1: Reglementarea situației urbanistice a clădirilor din comuna;
	1.1.1 Reglementarea situației urbanistice a clădirilor din comuna– Actualizarea Planului Urbanistic General (PUG), clarificarea și reglementarea situației clădirilor construite pe raza comunei
	P1 Finalizarea Planului Urbanistic General (actualizarea în conformitate cu situația prezentă);
	P2 Modificarea perimetrului localităților în conformitate cu prevederile noului PUG;
	P3 Inventarierea clădirilor construite în comuna, identificarea celor construite fără autorizație de construcție și reglementarea situației acestora;
	112 Spații publice și spații cu destinație economică
	P1 Realizarea de campanii de conștientizare și

	motivare a populației și agenților economici privind necesitatea menținerii unui aspect curat și îngrijit, atât în interiorul cât și în exteriorul spațiilor cu destinație economică și a altor spații publice;
	P2 Construcție piste de biciclete în comuna Frumusani, app 20 km paralel cu DN 4 / DJ100
	P3 Design unitar al mobilierului urban și al tuturor formelor de publicitate stradală.
	1.2: Modernizarea infrastructurii rutiere și a iluminatului public;
	1.2.1: Modernizarea infrastructurii rutiere și a iluminatului public – modernizarea zonelor de circulație și transport, asfaltări, consolidări și refaceri drumuri, realizarea de spații pietonale și modernizarea celor existente
	P1 - Modernizarea și reabilitarea drumurilor comunale din Frumușani
	P2 - Regenerare urbană a zonelor de locuit din comuna prin amenajare de spații verzi, rigole stradale, modernizare strazi, trotuare;
	P3 Construire stații de autobuz pe traseu Frumușani-București și București Frumușani - 16 buc.
	P4 - Reabilitarea trotuarelor prin pavare, în satele comunei;
	P5 - Pietruirea drumurilor agricole de pe teritoriul comunei;
	1.2.2: Modernizarea iluminatului public – extinderea iluminatului public cu echipamente de nouă generație.
	P1 Extinderea iluminatului public, cu echipamente de nouă generație
	1.3: Modernizarea infrastructurii de mediu (canalizare, alimentare cu apă, electricitate, gaze).
	1.3.1: Modernizarea infrastructurii de mediu (canalizare, alimentare cu apă, electricitate) – realizarea rețelelor de canalizare, reglementarea problemelor tehnice apărute la nivelul unor rețele de alimentare cu apă; extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă; introducerea rețelei de electricitate în zonele certificate urbanistic, înființarea unor stații de compostare a deșeurilor biodegradabile, extinderea pe zone a parcurilor.

	P1 Realizarea rețelelor de canalizare in satele comunei
	P2 Reglementarea problemelor tehnice apărute la nivelul unor rețele de alimentare cu apă; - toate satele
	P3 Introducerea/extinderea rețelei de electricitate în zonele certificate urbanistic;
	P4 Realizare parc pe terenul viran in suprafata din zona Pasarea 3000 mp si Padurisu 6000 mp
	P5 Fundamentarea colectării selective a deșeurilor la nivelul întregii comune; - platforme colectare gunoi constructii
	P6 Extinderea rețelei de alimentare cu apă potabilă în zonele certificate urbanistic;
	P7 Extinderea rețelei de alimentare cu gaze în zonele certificate urbanistic;
	1.3.2: Măsurile active de protecția mediului – măsuri concrete de educare și conștientizare a populației privind curățenia și protecția mediului.
	P1 Realizarea de campanii de conștientizare a proprietarilor de case de locuit și imobile pentru desfașurarea de activități economice de necesitatea desfășurării unor activități sustenabile, prietenoase cu mediul;
	P2 Realizarea unei campanii de conștientizare a populației pentru folosirea mijloacelor de transport nepoluante (folosirea bicicletelor);
	P3 Realizarea unei campanii de conștientizare a agenților economici și cetățenilor împotriva depozitării deșeurilor în spații neamenajate;
	P4 Realizarea unor parteneriate strategice cu organisme și instituțiile județene și regionale în vederea implementării unei strategii durabile în domeniul protecției mediului;
Economie	2 Sprijinirea creșterii economice și a afacerilor
	2.1: Sprijinirea întreprinzătorilor privați și încurajarea investițiilor
	2.1.1: Analiza mediului de afaceri și dezvoltarea serviciilor de asistență pentru afaceri, realizarea unor

	analize obiective ale mediului de afaceri, înlăturarea barierelor birocratice și crearea unui cadru legal pentru sprijinirea și dezvoltarea economiei locale.
	P1 Stabilirea de legături și relații mai strânse cu instituțiile și organismele județene și regionale (Consiliul Județean Cluj, ADR Sud Muntenia) precum și cu ONG-urile interesate în vederea atragerii de investiții în construirea unui parc industrial;
	2.1.2: Sprijinirea creșterii economice la nivel local – vizează implementarea de către administrația publică locală a unor măsuri active de atragere a investitorilor și de susținere cât mai mare a acestora prin: punerea la dispoziție a terenurilor, concesionarea gratuită a acestora, racordarea respectivelor terenuri la rețelele de utilități publice, acordarea de facilități fiscale, oferirea de consultanță gratuită etc.
	P1 Elaborarea și aprobarea la nivelul administrației publice locale a unui cadru conceptual și legal care să prevadă măsuri active de atragere a investitorilor strategici, respectiv facilități oferite acestora, în funcție de mărimea investiției și numărul de locuri de muncă create (punerea la dispoziția investitorilor a terenurilor, concesionarea gratuită sau pentru o sumă mică a terenului unde urmează a fi realizată investiția, pentru o anumită perioadă de timp; racordarea de către administrația locală a terenului la rețelele de utilități publice de apă, gaz, canalizare, electricitate; acordarea unor facilități fiscale etc.);
	P2 Atragerea de investiții private în realizarea unor parcuri solare fotovoltaice de producere a energiei electrice prin conservarea energiei solare la nivelul comunei;
	P3 Oferirea de consultanță antreprenorilor locali care doresc să investească prin scrierea de proiecte, cereri de finanțare și documentații specifice în vederea accesării de fonduri europene nerambursabile sau credite bancare;
	P4 Elaborarea unor proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile în parteneriat public privat

	care au drept scop dezvoltarea durabilă a economiei comunei;
	P5 Organizarea periodică de cursuri și sesiuni de informare în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud, Camera de Comerț, Industrie Călărași, Camera Agricolă a Județului Călărași precum și cu Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură mai ales în domeniul accesării de fonduri nerambursabile.
	2.2 – Sprijinirea dezvoltării ramurilor economice prietenoase mediului – vizează încurajarea coerentă a activităților cu impact redus asupra mediului, cu efect asupra creșterii economiei locale. Astfel se va pune accent pe sursele de energie neconvențională prin valorificarea potențialului natural și conservarea acestuia, pe tehnologiile inovative și prietenoase cu mediul.
	2.2.1: Sprijinirea și încurajarea dezvoltării ramurilor economice
	P1 Susținerea demersurilor producătorilor agricoli din comună care demarează conversia terenurilor deținute în vederea practicării agriculturii ecologice;
	P2 Atragerea la nivelul comunei a unor investitori importanți în domeniul producerii de energie regenerabilă (parcuri fotovoltaice, eoliene);
	P3 Oferirea de facilități de către administrația publică locală, cetățenilor comunei care aleg să își anvelopeze locuințele și astfel să obțină o eficiență energetică ridicată.
	2.2.2: Programe de promovare a activităților prietenoase mediului
	P1 Sprijinirea întreprinzătorilor locali în accesul la informații prietenoase mediului și acordarea de facilități la restructurare/reorientare;
	P2 Derularea de campanii de conștientizare a întreprinzătorilor asupra necesității protejării mediului natural;
	P3 Inițierea de parteneriate cu administrațiile publice locale din zonă pentru conservarea mediului natural, prietenoase mediului
	2.2.3: Dezvoltarea resurselor umane

	P1 Corelarea cererii cu oferta de pe piața muncii prin implementarea unor sisteme eficiente de comunicare și feed-back cu investitorii localizați în vederea desfășurării de training-uri pentru resursele umane existente;
	P2 Stabilirea unor legături mai strânse cu furnizorii de programe de calificare/recalificare pentru creșterea și diversificarea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în vederea corelării programelor de calificare/recalificare adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă cu cererea de pe piața muncii;
	P3 Încurajarea angajatorilor pentru a sprijini participarea la formarea profesională continuă a angajaților;
	P4 Încurajarea responsabilității sociale a agenților economici, inclusiv angajarea de persoane aparținând grupurilor vulnerabile;
	P5 Sprijin pentru deschiderea unei firme de către tineri și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă/șomeri/persoane inactive;
	P6 Acordarea de consultanță persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă pentru reorientarea și reconversia profesională a acestora;
Învățământ, Cultură, Sport	3 Creșterea calității actului educațional, promovarea și dezvoltarea culturii, relansarea și revitalizarea activităților sportive
	3.1: Creșterea calității actului educațional
	P1 Reabilitare/Construire Scoala Gimnaziala nr. 2 Orasti;
	P2 Dotarea cu materiale didactice moderne a tuturor laboratoarelor din cadrul școlilor;
	P3 Reamenajarea curților interioare din școlile de pe teritoriul comunei (lucrări peisagere);
	P4 Sprijinirea participării cadrelor didactice și a elevilor la programele și proiectele educative desfășurate la nivel european.

	P5 Construire si dotare gradinita cu program prelungit.
	P6 Transport verde pentru elevii din cadrul UAT Frumușani- achizitie de microbuze moderne/ electrice si totodata a stațiilor de incarcare
	P7 Digitalizare instituții de învățământ din comuna Frumusani
	3.2: Promovarea și dezvoltarea culturii
	P1 Realizarea Bibliotecii Comunale din Frumușani si dotarea acesteia cu: calculatoare cu acces la internet, cd-uri, filme documentare, fond de carte etc.
	P2 Sprijinirea manifestațiilor și programelor culturale care promovează tradițiile și valorile autentice specifice zonei (spectacole, dansuri populare, concursuri, muzică);
	P3 Constructia si dotarea unui Camin Cultural nou
	3.3: Relansarea și revitalizarea activităților sportive
	P1 Construirea unui teren de sport modern în Frumușani;
	P2 Implicarea oamenilor de afaceri și a firmelor de pe raza comunei în susținerea financiară a sportului din Frumușani;
	P3 Susținerea financiară a performanței sportive de către administrația publică locală;
	P4 Construire baza sportiva sat Pasarea
	P5 Modernizare teren de fotbal sat Orasti/Padurisu
Asistență Socială, Sănătate	4 Îmbunătățirea condițiilor de viață, a coeziunii și incluziunii sociale
	4.1: Asistență și sănătate socială – sprijin pentru categoriile defavorizate;
	P1 Sprijinirea activității medicilor de pe raza comunei;
	P2 Suplimentarea dotarii dispensarului din comuna Frumusani;

	P3 Dezvoltarea împreună cu instituțiile și organismele abilitate, a unor programe sociale de integrare – incluziune personalizate;
	P4 Construire dispensar uman în sat Orăști, comuna Frumușani.
	4.2: Creșterea gradului de participare al populației și agenților economici la acțiuni sociale
	P1 Realizarea de baze de date cu beneficiarii și furnizorii de servicii sociale, instituțiile și organismele implicate în furnizarea de servicii sociale;
	P2 Promovarea voluntariatului în domeniul asistenței sociale;
	P3 Realizarea, în parteneriat public – privat, de programe de informare și conștientizare asupra categoriilor defavorizate și a modului în care acestea pot fi sprijinite;
	P4 Derularea de programe de diminuare a riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice (sărbătorirea persoanelor vârstnice și a cuplurilor longevive, programe educaționale și ocupaționale etc.).
Administrație Publică Locală	5 Dezvoltarea capacității administrative la nivel local
	5.1: Modernizarea administrației publice locale și îmbunătățirea calității serviciilor furnizate de aceasta
	P1 Digitizare și implementarea la nivelul Primăriei a unor soft-uri integrate (registru agricol, impozite și taxe, stare civilă, urbanism);
	P2 Actualizarea Planului Urbanistic General (PUG);
	P3 Construire și dotare sediu nou și adecvat pentru Primărie;
	P4 Creșterea transparenței în actul administrativ;

	P5 Înființarea unui Centru de consultanță antreprenorială a microintreprinderilor în cadrul Primăriei, deservit de către personal competent și bine pregătit profesional;
	P6 Îmbunătățirea gradului de colectare a impozitelor și taxelor locale;
	P7 Elaborarea și aprobarea la nivelul administrației publice locale a unui cadru conceptual și legal care să prevadă măsuri active de atragere a investitorilor strategici, respectiv facilități oferite acestora, în funcție de mărimea investiției și numărul de locuri de muncă create;
	P8 Participarea la cursuri de pregătire profesională a personalului Primăriei în special pe domeniul elaborării și implementării de proiecte cu finanțare nerambursabilă;
	P9 Efectuarea unor analize periodice la nivelul administrației publice locale cu privire la: gradul de îndeplinire a obiectivelor, modul de prioritizare a nevoilor comunității, gradul de satisfacere a nevoilor comunității etc.).
	5.2: Mecanisme și instrumente de dezvoltare instituțională pentru completarea cadrului instituțional existent
	P1 Crearea unor structuri parteneriale public-privat în domenii considerate relevante: dezvoltare economică, sănătate și incluziune socială, resurse umane, sport-cultură etc;
	P2 Sprijinirea agenților economici din comună în demersurile acestora la instituțiile și organismele publice județene și regionale;
	P3 Stabilirea unor dialoguri periodice cu agenții economici și societatea civilă din comună în ceea ce privește problemele de interes comun.

6.2. Contribuția la temele orizontale (dezvoltare durabilă, oportunități egale, societate informațională).

Dezvoltarea durabilă

Promovarea proiectelor de dezvoltare economică sunt premisele creării de noi locuri de muncă și implicit a creșterii nivelului de trai al populației, acestea fiind dezideratele considerate esențiale pentru dezvoltarea durabilă a comunei Frumușani.

Alaturat dezvoltării economice comunitatea va trebui să fie preocupată de conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor și a vegetației forestiere indiferent de regimul de proprietate care se poate realiza prin împădurirea terenurilor degradate și prin creșterea ponderii regenerării naturale în scopul asigurării stabilității și a creșterii producției de lemn. Sectoarele agricol și forestier continuă să joace un rol esențial în conturarea peisajului rural și în menținerea unei comunități rurale viabile. Sunt identificate la nivelul comunei argumente solide pentru justificarea sprijinului public de dezvoltare rurală cu scopul de a facilita procesul de restructurare agricolă, dezvoltarea durabilă a zonei rurale și asigurării unei relații echilibrate între spațiul rural și spațiul urban.

În comuna Frumușani sunt prezente unități de patrimoniu care permit păstrarea identității valorilor culturale locale, regionale și naționale, de dezvoltare durabilă și coeziune.

Calitatea de cetățeni ai Uniunii Europene a cetățenilor comunei, impune o atitudine responsabilă față de gestionarea deșeurilor, care presupune modificarea stilului de viață, a obiceiurilor legate de consum, a modului de alegere a produselor pe criterii legate de consecințe post-consum, al utilizării facilităților create pentru gestionarea deșeurilor. Doar aceste noi abordări în gestionarea deșeurilor conduc la dezvoltarea durabilă.

Oportunități egale

Famiiliile și școala din comunitate trebuie să coopereze ca parteneri egali în colaborarea și realizarea programelor care vizează elevii de la nivelul comunei. Doar în acest mod se va asigura dezvoltarea viitoare resurse umane competitive pe piața forței de muncă în continua transformare urmând progresul tehnologic.

Valorificarea potențialului uman pentru dezvoltarea socio – economică a comunei se poate realiza prin creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și prin facilitarea accesului la educație și formare profesională inițială de calitate.

În scopul facilitării unor oportunități egale administrația locală va facilita derularea de parteneriate pentru îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii și inserția tinerilor și a somerilor de lungă durată pe piața muncii.

Promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive din comună se va realiza prin dezvoltarea unor oportunități de ocupare care să vizeze atât domeniul agricol cât și cel nonagricol. În scopul asigurării unor oportunități egale administrația publică va iniția colaborări cu serviciile publice de ocupare, serviciile de consiliere, formatori dar și prin publicitate evenimentelor de promovare a locurilor de muncă;

Facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile de la nivelul comunei se va realiza prin colaborarea administrației cu verigile specializate în propunerea de măsuri active pentru prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii, îmbunătățirea accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii prin promovarea egalității de șanse și a economiei sociale.

Consiliul local dorește să se implice în parteneriate pentru derularea de proiecte de formare profesională, parteneriate care să contribuie la atingerea obiectivelor Uniunii europene privind ocuparea forței de muncă (75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă), educația (rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare) și combaterea sărăciei.

Societate informațională

Din punct de vedere al dotărilor, birourile din aparatul propriu sunt echipate corespunzător cu calculatoare, imprimante, multifuncționale, iar la nivelul Consiliului Local este utilizată în mod eficient noua tehnologie informațională,

existând un sistem integrat de circulație a documentelor și o comunicare atât pe orizontală cât și pe verticală în cadrul instituției primariei.

Preocupările de viitor ale administrației locale în scopul îmbunătățirii capacității administrative și a legăturilor interinstituționale pentru a facilita dezvoltarea capacității de soluționare și gestionare, în condițiile legii, a problemelor comunității locale pe care o reprezintă vor consta în: îmbunătățirea managementului resurselor umane prin respectarea standardelor de calitate; actualizarea Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului local; îmbunătățirea managementului documentelor prin dezvoltarea comunicării și circuitului informațiilor între compartimente, între nivelurile ierarhice și cele funcționale; asigurarea codului de control intern și a standardelor de management prin introducerea unui sistem de management informatizat; îmbunătățirea managementului privind conducerea și coordonarea procesului bugetar; îmbunătățirea modalităților de realizare a inventarului; gestionarea eficientă a investițiilor prin introducerea unui sistem performant de control al proiectelor și de urmărire a contractelor încheiate; accesarea de fonduri europene; reforma sistemului intern și eficientizarea relațiilor de colaborare între consiliul local și alte instituții publice sau private din țară și străinătate; întărirea parteneriatelor în diferite domenii care să conducă la dezvoltarea durabilă a comunei.

Ținând cont de necesitatea actuală de creștere a capacității administrative a autorității publice locale, și în deplin acord cu valorile europene ale administrației, Consiliul local și-a propus îndeplinirea unor obiective strategice proprii care se bazează pe principiul transparenței, responsabilității și eficienței. În ceea ce privește relația cu cetățeanul, va fi monitorizată periodic satisfacția acestuia, iar rezultatele trebuie folosite prin acțiuni corective și preventive pentru îmbunătățirea acestei relații. O importanță mare se va acorda și planului de instruire care trebuie atent elaborat și monitorizat. Astfel, orice instruire trebuie monitorizată pentru a-și dovedi eficiența.

În ceea ce privește patrimoniul public privat, va trebui făcută o evaluare și o permanentă monitorizare a gradului de folosință a resurselor și îmbunătățirea prin măsuri a acestuia.

CAP. 7 MONITORIZAREA PUNERII ÎN APLICARE A STRATEGIEI

Odată strategia elaborată și proiectele identificate pe domenii, este esențială implementarea acestora și existența unui Grup de Lucru la nivelul Administrației Publice Locale, care să fie responsabilă cu planificarea, implementarea și operarea planului strategic. Astfel, în perioada imediat următoare, este necesară întărirea capacității instituționale a administrației publice, atât la nivel de conducere cât și la nivel de execuție.

Dat fiind faptul că procesul de implementare al strategiei este unul de durată, este necesară mobilizarea imediată a administrației publice în conceperea și implementarea unor proceduri clare de lucru, în toate birourile și compartimentele, cu un accent deosebit pe structura care va avea în responsabilitate implementarea strategiei. Este recomandat ca pentru personalul Primăriei să se organizeze cursuri și alte forme de instruire, cele mai importante specializări fiind: dezvoltarea economică locală și regională, urbanism și amenajarea teritoriului, managementul proiectelor, achiziții publice, impozite și taxe locale, asistență socială etc.

În contextul actual, accesul la fondurile europene nerambursabile este esențial în realizarea cu succes a proiectelor incluse în planul strategic. De aceea se recomandă crearea unui Grup de Lucru specializat pentru implementarea direcțiilor de dezvoltare strategică, compus din persoane cu rol activ în planificarea strategică. Structurile locale care au ajutat la identificarea componentelor planului strategic sunt cele mai indicate pentru continuarea acestui demers. Este puternic recomandat ca Grupul de Lucru să-și mențină implicarea periodică în implementare prin organizarea unor ședințe de progres pentru analizarea statusului și a necesităților ajustării sau actualizării strategiei.

O altă responsabilitate majoră a structurii de implementare este promovarea strategiei în rândurile cetățenilor printr-un marketing adecvat menit să informeze populația asupra stadiului strategiei cât și atragerea de investitori externi comunității.

Ca un punct esențial în cadrul acestor acțiuni de marketing, este recomandată informarea în timp real prin intermediul site-ului administrației publice locale, chiar crearea de noi pagini dedicate exclusiv strategiei și stadiului de implementare a acesteia.

Ca parte a procesului de monitorizare a implementării SDL Frumușani, se recomandă revizuirea acesteia în momentul în care Planul Teritorial de Tranziție Justă la nivelul Județului Călărași va fi finalizat.

De asemenea, se impune evaluarea direcțiilor strategice prin raportare la rezultatele Recensământului populației și locuințelor RPL 2021 în momentul în care acestea vor fi disponibile.

CAP. 8 CONCLUZII

Chiar dacă aderarea în Uniunea Europeană a adus și la nivel local un reviriment important al investițiilor publice realizate cu fonduri europene, Comuna Frumușani se confruntă încă cu multiple provocări specifice majorității comunelor din România care au parcurs această perioadă de tranziție:

- declinul sectorului industrial dezvoltat în perioada comunistă;
- disponibilizările masive de personal;
- migrația masivă a forței de muncă către marile orașe din țară și - către alte țări;
- infrastructura uzată și subdimensionată de transport și utilități publice; existența unor zone defavorizate și marginalizate; problemele de mediu;
- deficitul de dotări și de personal specializat în sectorul sanitar;
- clădirile și echipamentele publice și private mari consumatoare de energie;
- deficitul de resurse financiare la bugetul local;
- insuficienta implicare civică a cetățenilor și a sectorului ONG etc.

În acest context, Comuna Frumușani a decis continuarea eforturilor de planificare strategică din trecut (de ex. actualizarea PUG, etc.), prin actualizarea strategiei de dezvoltare a comunei pentru actualul ciclu de programare european (2021-2027, care se va implementa până la orizontul anului 2027), în contextul în care fondurile U.E. vor rămâne principala sursă de finanțare pentru investițiile de la nivel local. Scopul strategiei este de a orienta și armoniza, în actualul ciclu de finanțare europeană, eforturile și investițiile tuturor actorilor de la nivel local, localizate în comunei Frumusani, asupra cărora există un consens, indiferent de sursa de finanțare, în strânsă corelare cu resursele reale de care dispun aceștia, pentru a atinge obiectivele de dezvoltare ale comunității. Dintr-o perspectivă foarte pragmatică, documentul va servi pe termen scurt pentru fundamentarea unor proiecte depuse spre finanțare din fonduri europene (de ex. POR 2021-2027 sau PNRR), în perioada imediat următoare aprobării sale.

Metodologia realizării Strategiei de Dezvoltare a Comunei Frumusani pentru perioada 2021-2027 a avut în vedere respectarea următoarelor principii:

- elaborarea unui document de planificare strategică care să identifice nevoile și problemele, precum și prioritățile de dezvoltare ale municipiului până la orizontul anului 2027, în strânsă corelare cu posibilitățile reale de finanțare existente la nivel local;
- utilizarea de instrumente de planificare moderne și agreate la nivel european (analize comparative și multidimensionale, benchmarking, analiză SWOT, etc.), bazate pe date și informații realiste, relevante și suficiente, provenind exclusiv din surse oficiale, verificabile, credibile și actuale (Institutul Național de Statistică, Direcția de Finanțe Publice, Oficiul Național al Registrului Comerțului, rapoarte ale Băncii Mondiale etc.) și care permit identificarea corespunzătoare nevoilor și problemelor de dezvoltare ale comunității;
- problemele-cheie, provocările și necesitățile de dezvoltare de la nivel local sunt identificate și analizate, pe baza informațiilor colectate de la nivel local, iar cele selectate și validate ca fiind prioritare în cadrul întâlnirilor de lucru sunt prezentate la începutul fiecărui domeniu supus analizei, precum și în analiza SWOT.

Principala limitare cu privire la procesul de întocmire a Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Frumușani pentru intervalul 2021 - 2027 a constituit-o derularea activității de cercetare și apoi de validare a rezultatelor și propunerilor în perioada marcată de restricțiile sanitare impuse de situația de urgență și apoi de starea de alertă generate de pandemia de SARS COV 2.

ANEXE

Portofoliu de proiecte al localitatii Frumușani, destinat accesarii de fonduri prin programele de finantare pe care le va putea accesa Romania in perioada 2021-2027

Proiecte prioritare pentru perioada 2021 - 2027

Lista scurtă de proiecte prioritare cuprinde cele mai importante proiecte identificate de partenerii de dialog și pe care comunitatea ar trebui să le abordeze în perioada imediat următoare.

Deși orizontul de timp pentru implementarea strategiei este 2021 – 2027, proiectele identificate pentru fiecare obiectiv de dezvoltare sunt foarte multe și nu pot fi implementate în această perioadă scurtă de 6 ani.

Au fost, astfel luate în considerare pentru perioada 2021 – 2026 (luând în calcul termenul de finalizare a proiectelor finanțate din PNRR) prioritățile infrastructurii edilitare și ale infrastructurii de mediu, cele ale mediului de afaceri, ale învățământului, culturii și sportului, asistenței sociale și nu în ultimul rând ale administrației publice locale.

Identificarea proiectelor prin care se pot atinge obiectivele strategice și operaționale și a surselor de finanțare a acestora.

Fișele acțiunilor

Obiectivul strategic nr. 1

Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii edilitare și a infrastructurii de mediu

Proiecte prioritare:

Finalizarea Planului Urbanistic General (actualizarea în conformitate cu situația prezentă)
--

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	Bugetul local
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Finalizarea Planului Urbanistic General (PUG) - actualizarea în conformitate cu situația prezentă;

	Modificarea perimetrului localităților în conformitate cu prevederile noului PUG; Inventarierea clădirilor construite identificarea celor construite fără autorizație de construcție și reglementarea situației acestora;
Indicatori de rezultat:	Planul Urbanistic General aprobat de către Consiliul Local Frumușani Gradul de conformitate cu prevederile legale aplicabile a clădirilor construite – 100 %

Regenerare urbana a zonelor de locuit din comuna Frumușani prin amenajare de spații verzi, rigole stradale, modernizare strazi, trotuare;

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Surse atrase de la Consiliul Județean; - Fonduri Guvernamentale; - Fonduri europene; - Credite bancare; - PNRR – Componenta 10. Fondul Local
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Modernizarea drumurilor de acces comunale, rigolelor si trotuarelor înspre proprietăți; Construcție piste de biciclete app 20 km paralel cu DN 4 / DJ100; Design unitar al mobilierului urban și al tuturor formelor de publicitate stradală; Realizare parc pe terenul viran in suprafata din zona Pasarea 3000 mp si Padurisu 6000 mp
Indicatori de rezultat:	- Lungimi infrastructuri de drumuri comunale modernizate; - Suprafețe parcuri infiintate/reabilitate; - Suprafețe spații verzi create; - Lungime piste de biciclete realizata;

Reabilitare drumuri comunale si de exploatare agricola

Parteneriat:	N/A
Surse de	- Bugetul Local;

finantare:	- PNDR;Fonduri europene;Buget national - Credite bancare;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Modernizarea drumurilor comunale si a celor care deservesc procesul de productie agricola (infiintare si recoltare culturi, intretinere terenuri etc).
Indicatori de rezultat:	- Lungimi drumuri comunale si de exploatare optimizate si modernizate

Obiectiv strategic nr 2 :

Sprijinirea creşterii economice şi a afacerilor

Sprijinirea creşterii economice la nivel local – vizează implementarea de către administraţia publică locală a unor măsuri active de atragere a investitorilor

Parteneriat:	Public - Privat
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Consiliul Local - Surse atrase in parteneriat - Credite bancare;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Elaborarea şi aprobarea la nivelul administraţiei publice locale a unui cadru conceptual şi legal care să prevadă măsuri active de atragere a investitorilor strategici, respectiv facilităţi oferite acestora, în funcţie de mărimea investiţiei şi numărul de locuri de muncă create (punerea la dispoziţia investitorilor a terenurilor, concesiunea gratuită sau pentru o sumă mică a terenului unde urmează a fi realizată investiţia, pentru o anumită perioadă de timp; racordarea de către administraţia locală a terenului la reţelele de utilităţi publice de apă, gaz, canalizare, electricitate; acordarea unor facilităţi fiscale etc.);
Indicatori de rezultat:	- Cadru conceptual pentru măsuri active de atragere a investitorilor strategici

Atragerea de investiții private în realizarea unor parcuri solare fotovoltaice de producere a energiei electrice prin conservarea energiei solare la nivelul comunei;

Parteneriat:	Public - Privat
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - POIM; Fonduri europene; PNRR - Surse atrase in parteneriat - Credite bancare;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Abordare în parteneriat pentru atragerea de investiții private în realizarea unor parcuri solare fotovoltaice sau eoliene de producere a energiei electrice prin conservarea energiei solare la nivelul comunei;.
Indicatori de rezultat:	- Numar de unități de producție create.

Obiectiv strategic nr 3:

Creșterea calității actului educațional, promovarea și dezvoltarea culturii, relansarea și revitalizarea activităților sportive

Transport verde pentru elevii din cadrul UAT FRUMUȘANI- achizitie de microbuze moderne/electrice si totodata a stațiilor de incarcare

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Surse atrase Fonduri nationale sau fonduri europene/PNRR educatie; - Credite bancare; - PNRR – Componenta 10. Fondul Local
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Transport verde pentru elevii din cadrul UAT FRUMUȘANI- achizitie de microbuze moderne/ electrice si totodata a stațiilor de incarcare
Indicatori de	- Numar microbuze electrice achizitionate pentru

rezultat:	transport verde ecologic elevi, tranziție spre o economie fără emisii și rezilientă
-----------	---

Construcția și dotarea unui Cămin Cultural nou

Parteneriat:	Public - Privat
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Surse atrase Fonduri nationale (CNI) sau fonduri europene; - Credite bancare;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Construcție și dotare Cămin Cultural
Indicatori de rezultat:	- spații publice pentru desfășurare de activități socio – culturale realizate și funcționalizate

Construire și dotare grădiniță cu program prelungit; Reabilitarea clădirilor destinate învățământului, Reabilitare/Construire Scoala Gimnaziala nr.2 Orasti;

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Fonduri Europene; - Fonduri nationale; - Credite bancare
Perioada de implementare:	2018 – 2026
Descriere:	Reabilitarea cladirilor destinate invatamintului; Construirea unei gradinite cu program prelungit;
Indicatori de rezultat:	- Numar unități de invațamint reabilite; - Numar de clădiri nou construite;

Construirea unui teren de sport modern în Frumușani; Construire baza sportivă Sat Pasarea; Modernizare teren de fotbal Sat Orăști/Pădurișu

Parteneriat:	Public - Privat
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Surse atrase Fonduri nationale sau fonduri europene; - Credite bancare;

Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Construirea unui teren de sport modern în Frumușani; Construire baza sportiva sat Pasarea; Modernizare teren de fotbal sat Orasti/Padurisu
Indicatori de rezultat:	- Suprafețe terenuri sport si agrement modernizate

Digitalizare instituții de învățământ din comuna Frumusani

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Fonduri Europene; - PNRR - Componenta 15. Educație - Fonduri nationale;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Digitizare unitati de invatamant din comuna
Indicatori de rezultat:	- Numar unități de invatamant digitizate

Obiectiv strategic nr 4:

Îmbunătățirea condițiilor de viață, a coeziunii și incluziunii sociale

Suplimentarea dotării dispensarului

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Fonduri Europene; - Fonduri nationale; - PNRR - Componenta 12. Sănătate
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Suplimentarea dotarii dispensarului
Indicatori de rezultat:	- Numar unități dotate

Construire dispensar uman în sat Orăști, comuna Frumușani

Parteneriat:	n/a
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Surse atrase Fonduri nationale sau fonduri europene; PNRR sănătate - Credite bancare; - PNRR - Componenta 12. Sănătate
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Construire dispensar uman în sat Orăști, comuna Frumușani
Indicatori de rezultat:	- dispensar uman în sat Orăști – unitati sanitare noi

Dezvoltarea împreună cu instituțiile și organismele abilitate, a unor programe sociale de integrare – incluziune personalizate

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Bugetul Local; - Fonduri Europene; - Fonduri nationale - PNRR – Componenta 13. REFORME SOCIALE
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Dezvoltarea împreună cu instituțiile și organismele abilitate, a unor programe sociale de integrare – incluziune personalizate in special pentru populatia de etnie rroma din localitate
Indicatori de rezultat:	- Numar persoane implicate (grup tinta)

Obiectiv strategic nr. 5

Dezvoltarea capacității administrative la nivel local

Digitizare si implementarea la nivelul Primăriei a unor soft-uri integrate (registru agricol, impozite și taxe, stare civilă, urbanism)

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Buget local; - Programul Operațional Capacitate Administrativă; - Fonduri europene - PNRR - Componenta 7. Transformarea Digitală
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Implementarea la nivelul compartimentelor funcționale ale Primăriei a unor soft-uri integrate (registru agricol, impozite și taxe, stare civilă, urbanism)
Indicatori de rezultat:	Număr softuri instalate Sesiuni de training furnizate angajaților pentru utilizarea la capacitate a infrastructurii digitizate

Participarea la cursuri de pregătire profesională a personalului Primăriei în special pe domeniul elaborării și implementării de proiecte cu finanțare nerambursabilă

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Buget local; - Programul Operațional Capacitate Administrativă; - Fonduri europene; - Surse atrase de la Consiliul Județean;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Participarea la cursuri de pregătire profesională a personalului Primăriei în special pe domeniul elaborării și implementării de proiecte cu finanțare nerambursabilă
Indicatori de rezultat:	Număr funcționari care au participat la cursuri de pregătire profesională

Construire și dotare sediu nou Primărie

Parteneriat:	N/A
Surse de finantare:	- Buget local; - Programul Operațional Regional;

	- Fonduri europene; - Fonduri nationale; - Surse atrase de la Consiliul Județean;
Perioada de implementare:	2021 – 2026
Descriere:	Realizarea unei construcții care să răspundă cerințelor funcționale pentru găzduirea aparatului propriu și a serviciilor publice
Indicatori de rezultat:	Spații conforme, adaptate pentru acces inclusiv